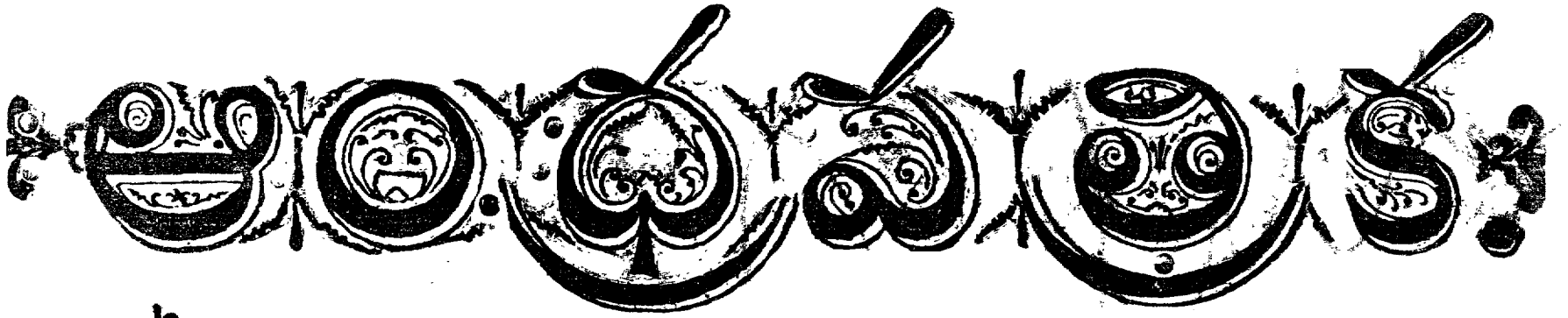

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి వ త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310796

ప్ర తి ది న ము ప్ర క టి ం వ (బ డు ను.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది సోమవారము
రుధిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, శాలునమాస బహుళ చవతి ౪.

No. 198
సంచిక ౧౯౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల దూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెటివీధి మదరాసు.

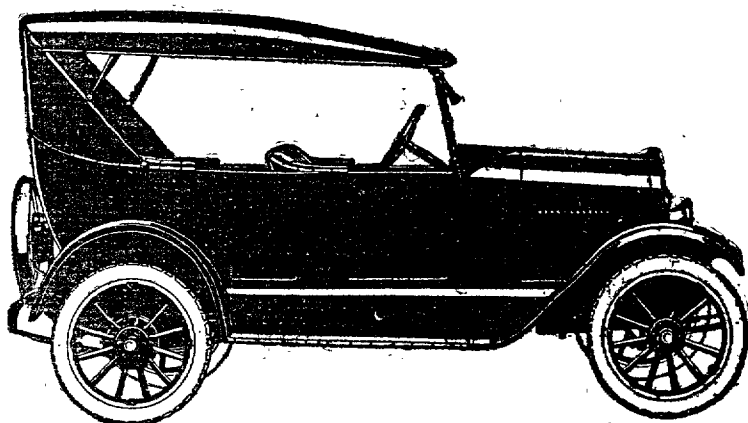

డూ ర న్టు

డూరన్టు గడచిన కిర సంవత్సరములనుండి పలుమోస్తరులలో
బుడ్లను తయారుచేయుచున్నను కడపట ఎట్టిలోపములు లేక మిక్కిలి
శ్రేష్ఠమైన బండిని తయారుచేయ గలిగెను, దానికే తనజేరును
వెట్టెను, ఆబండియే

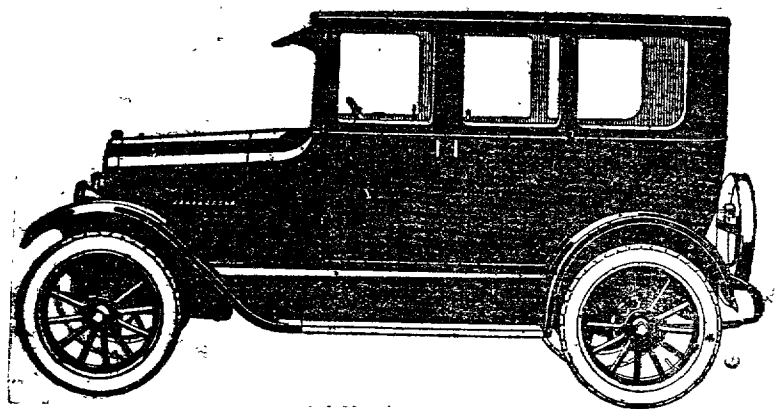
డూరన్టు అని పిలువబడుచున్నది.

రగ్ బి 15.6

రగ్ బి టూరింగు

... రూ 3,000

రగ్ బి నెడాన్

... రూ 4,500

స్వాభావికమైన గురుతులు

కాంటినెన్టల్ రెడ్ సీలు మోటారు.
సిమ్ము హై శెన్సన్ మాగ్నెటో.
ఆటో-లైట్ ఎలక్ట్రిక్ స్టార్టింగ్ థర్మో.
స్పయిసరు యూనివర్సల్ జాయింట్లు.
టిమ్ కెన్ ఆక్సెల్సు, బేరింగులు.
హూఆర్టుసు వ్యాకువమ్ ఫీడ్ టాంకు.

ధ ర లు

కూప్

... రూ 4,250

కమ్మియల్ చస్సిస్

... ,, 2,300

SPENCER & Co. Ld. MADRAS & BRANCHES

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

22.3.24 శనివారము నుండి 22.3.24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా. 6-15 గంట ప్రదర్శనా సమయము. రాత్రి 9-30
గంట, ఆదివారములందు 2-15 గంటలవరకు
యూనివర్సల్ స్టూడియో.

ది ఫాన్టమ్ ఫార్మన్

విల్లింగ్టన్ సినిమా అను ఆయన భార్యయైన పోరా
టము, కీర్తి అదృష్టము మున్నగునవి అద్భుతములు. భయంకర
అశ్రువుల క్రైస్తవ సాహస కృత్యములు చూడదగినవి. 1, 2, 3, 4 ఉప
శ్రవణము, మొదటివారము; 5 భాగములు; యూనివర్సల్ ఇంటర్
నాషనల్ స్టూడియో చూడవలెను.

సమీప గ్రంథములు సమీప గ్రంథములు

అచ్చగుచ్చునది. అచ్చగుచ్చునది.

ఇదిహాన రంగమున అంద్రవాన యంధిట్టి గ్రంథము లిదివరకులేవు
గ్రంథకర్త:—వేలూరి సత్యనారాయణగారు చెర
సాలావాస మనుభవించుచు వ్రాసిన గ్రంథములు.

పరాసు విప్లవము

మహాత్మ్యమైన విప్లవము. రసవంతమైన, మృదువైనదైన
గ. భీరమగు తైలి ఇతి హాసపరిమళమగు మహాత్మ్యముల జీవితము
లపై నలరారునది.

పరాసు ప్రజలు దుష్టనిరంకుశ పరిపాలనమును బరిహార.
కెల్లు స్వాతంత్ర్య సమరమును సత్వి దీక్షింపజేయును బడసినదియు.
సరాసులు భూమిమీదను, దిగుడుమీదయు, నగులూ యున్నపా
లనెల్లు శిరశ్చేదన మొనర్చి ప్రకాశామికమును జల్పివచ్చినదియు
గంభీరమగు తైలితో కర్ణింపబడినది.

లూ యీ భూమిపై మేలలముల శిరశ్చేదన విప్లవంతము
బాప్తేజుడగు విప్లవంశ భవము, అబలా సంతతుల దీక్షింపజేయుత
కార్తేవీర యువతీవతి, స్వాతంత్ర్యదేవి పాదములకడ, తనయు
కుటుంబ బలిదాన మొసంగిన సాహసవిధానము, పరాసుల రణ
శ్రాధి, రమ ప్రకాశామిక సంరక్షణకై వారలొనర్చిన రణప
రంభము, వారల స్వాతంత్ర్యవాంఛ, మిరాబో. చామిన
మూలము, కోటపేరి, మున్నగు పరి ను విప్లవీకుల కౌశల్యవైది
స్వాతంత్ర్యదేవి, యిందు చిత్రింపబడినది. జరాసు దేశవతల
చిరపరిమళము గలవు.

వెల 0-14-0 మార్కెట్ 800 ప్రతి గ్రంథము,

స్వాతంత్ర్య విజయము

ఇందు యటాలియా, కొరియా ద్వీపకల్పముల యందును
అమెరికా, బ్రెజిల్, ఇండోను, పాలిని, రష్యా, హాంగ్కె,
హువెను, చీనా, ఇండియా రాజ్యములయందును లేగిన స్వాతం
త్ర్యసమరములు భావగర్భితమగు తైలితోకర్ణింపబడినవి చూడవ
గారి వార్త అకంజముడా లాభీకృతుడు, దీపీరీరా మాస్పిరీ,
నన్యటుపేన; రీ. తాంతియాటో, లక్ష్మీభాయమున్నగు జో
ధాముల చరిత్రలందు చిత్రింపబడినవి. స్వాతంత్ర్యము సఫలమైన
ప్రతి భారతమాత బిడ్డనును ఇదివీ తీరవలయును

తెలుగు సంపుటములు సంపుటము వెల 0-12-0

జేతవరపు చిత్రపటములు అందును.

మేనేజరు ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రెస్సు బెజవాడ
తే

గ్రంథకర్త ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యాలయము
బెజవాడ

రత్నపురుషలేఖ్యం

మృత్యువస్తువును తక్షణ తగ్గించుచు బహిరంగముగా జ్వలన
ము కలిగించును. మృత్యుమేహమునల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత రోగము
లకు యీ యామందునల్ల తగ్గును. ముఖ్యములవలన చెడినరక్త
మును హానుకరించును. తే. 4-4-4.

తే. 4-4-4

విశాఖలోని తగ్గించు అశ్మితమును. వర్షములేదు.
తే. 1-3-0 లు.

శ్రీ భాగవతము

శ్రీ భాగవతము

మద్రాసు శాసనసభ

మొన్నటి ప్రశ్నోత్తరములు

అసంతృప్తరంజిల్లాలో రిజర్వు అడవులు

జి. రామేశ్వరరావుగారు:— అసంతృప్తరంజిల్లాలో యే
అడవులను రిజర్వులో నుంచినది. వాటివలన రాబడియెంత? ఉ:—
ఈవిగన 12 అడవులను రిజర్వులోనుంచుతనని సలహాజేయబడి
ను. వాటి రాబడినిగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. (1)
న్యాలకోట (2) నల్లపల్లికొండ (3) కొత్తకోట (4) జన్నావలపల్లి
(5) జెంగలాప చెరువు. (6) నరసంపల్లి (7) యల్లంపల్లి (8)
తుమ్మలూరు (9) ఆమగొండ పాలియదామ (10) గోపిదేవర
పల్లి (11) దుక్కలకొండ (12) కొండకావర్ల.

చెంగల్పట్టుజిల్లా అడవియిబ్బందులు

సి. ముత్తయ్య మొదలియారు:—చెంగల్పట్టుజిల్లా రయ
తుల అడవుల పొలములకు మైలులలోపు నున్న యిబ్బందులనుగూ
ర్చి విచారించుటకు విచారణసంఘము నేర్పరచిరా ?
ఉ:—లేదు.

విచారణసంఘము నేర్పరచనన్నారాయని దానినిపే
శను గారు సప్లిమెంటరీ ప్రశ్న చేసిరి.

సర్. ఆర్థరన్యాయగారు:—విజిల్లాలోని యిబ్బందులను
గూర్చియైన వెలిసినతోడనే అవసరమగునో నొకవిచారణసంఘ
ము నేర్పరచుటకు సిద్ధముగానున్నాము. క్రిందట వర్షమున
కర్నూలుజిల్లావారుగారా నొకసంఘము నేర్పరచితిమి. అసంఘ
మువారినిపేదిన జూడకపూర్వము, విచారణసంఘము లేర్ప
రచుటకు యెంతవరకు లాభకరముగానుండునో నిశ్చయింపజాలము.

సి. వి. వెం. అయ్యంగారు:—కర్నూలుజిల్లాలో షా
రెడ్డు కన్నరేవురులను చాలసార్లు ముచ్చించుటచే విచారణ
సంఘమువారికిని నివేదికబంపలేదు.

సర్. న్యాయగారు:—కన్నరేవురులమార్పు విచారణ
సంఘమువారి నివేదికకు అడ్డువచ్చునని భావించజాలను.

ఎ. ఎన్. క్రిష్ణరావు నెల్లూరు:—యితర జిల్లాలవిష
యమున నిట్టి సంఘములే నియమింపలేదని ప్రశ్నించిరి.

విచారణ దగ్గ యిబ్బందులు గలవని తెలియ వచ్చినచో
విచారణసంఘము నేర్పరచెదముగాని అన్ని జిల్లాలలోనేర్పాటు
జేయ నవసరములేదని న్యాయగారు ప్రత్యుత్తరము జేప్పిరి. అదైన
క్రిష్ణరావుగారు నెల్లూరు జిల్లాలో ఫిర్యాదులు లేవాయని
యిడికిరి. ఫిర్యాదులు వచ్చినవిగాని కర్నూలుజిల్లా విచారణ
సంఘము వారి నివేదికవచ్చునరకు నూతన సంఘముల నియమింప
కుండ వేచియున్నామని న్యాయగారు బయలిడిరి.

కె. కోటికెడ్డిగారు (కడప):—అడవులు గలిగి అడవి
యిబ్బందులు లేనిజిల్లా లేమయినగలవా?

స్తాపు నెలకను బోర్డు

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—స్తాపు నెలకను బోర్డు (చిన్న
ఉద్యోగులను నియమించు సంఘము) నియమించుటకు కారణము
లేమి ఆ బోర్డునకు ఒక్క చెన్న నగరము అధికారమునే యేల
నీయవలెను. 5 గురు సభ్యులలో యిద్దరు అధికారతరులనే యేల
నుంచినది. అందుకేమయిన నిబంధనలు గలవా?

ఈ విషయమున మంత్రులను సంప్రదించియుండిరా, వా
రియభిప్రాయమేమి. ఉద్యోగులములకై వచ్చిన దరఖాస్తులను ప
ట్టికను ఉంచుటకేల నిశ్చయించిరి ?

ఉ:—బోర్డు నియమించుటకు గల కారణములు చర్చ
యందే తెలుపబడినవి. కాలనీలలో పట్టిక సర్దుముకమును చే

ర్చుకొనుటకై ఉద్దేశింపబడినది. ఈ సగరమునందు చాల కఠో
రు అభ్యర్థులు ఒక్కచోటనే గలరు. అందుచే జిల్లాలోకంటె
యిక్కడనే ముందు ప్రారంభించిన బాగుగనుండును. చాలమంది
సభ్యులున్నచో పరి కష్టమగును గాన విదుగురనే నియమించితి
మి. ప్రజాసేవ బాగుగనొనర్చుచారనే అధికారతర సభ్యులుగా
నెన్నుకొనెదము. గవర్నరుగారికి మంత్రులకు జరిగినసంభాషణను
ప్రభుత్వమువాడు ప్రకటింపజాలరు. గవర్నరుమెంటు కఠోరలో
తని జేయవలసిన వారందరికి ఒకవిధమగు శిక్షణయందుట మం
చిది. అట్లు శిక్షణ బొందునందువారు రిజర్వులోని వారుగా
గణింపబడుదురు.

కాలనీలలోవలెనే బాతిభేదములను పాటించక ఉద్యోగులను
చేర్చుకొనెదరా యని సత్యమూర్తిగారు సప్లిమెంటరీ ప్రశ్న
చేసిరి.

సర్. చార్లసు:—అన్ని బాతులకు తగిన ప్రాతినిధ్య
ముండునట్లే ఉద్యోగుల నియమించెదము.

సత్య:—అభ్యర్థుల నెంచుకొను బాతులనుండియే యెన్ని
కాధికారులనుగూడ నియమింతురా?

గర్. చార్లసుగారు:—అన్ని బాతుల వారి మాట్లాడుటపాటింప
బడుననియే నా నమృకము.

సత్య:—కావున మదరాసులో 1924 సం. దక్షిణాఫ్రి
కాలో జనరలు స్కట్టుగారి పద్ధతుల మనము ననుసరింపవలెనని
నూచింపబడినదా?

సర్. చార్లసుగారు:—అట్టి నూచన యేదియులేదు

సత్యమూర్తి:—ఈ బోర్డువారు చెన్న నగరమునందలి ఉద్యోగ
ములనే జూచెదరా లేక యితర జిల్లాలలోని ఉద్యోగులను
గూడ వీరే జూచెదరా?

సర్. చార్లసు:—ప్రథమమున వీరిపని యీ సగరములకు
మాత్రమే సంబంధించియుండును. కొంతకాలమునకు జిల్లాలపై
సధికారముగూడ నీయదలంచితిమి.

సత్య:—ఈబోర్డునకు సభ్యులను శాసనసభనుండి గూడ
నెంచెదరా?

సర్. చార్లసు:—ప్రజాసేవ జేయువారిలో అగ్ర
గణ్యులనే సభ్యులుగా నెంచుకొనబడుదురని యిదివరకే తెలిపి
యుంటిని. ఈశాసనసభలో గూడ సట్టివారు గలరనియే నాయ
భిప్రాయము.

మంత్రులను సంప్రదించికో లేదో తెలియబరచుటలేదు.

ప్రత్యుత్తరము ప్రకారము సంప్రదించిననేను దలంపవచ్చునా?

సర్. చార్లసు:—అట్లు దలంతుటకు కారణములేదు.

డా|| సతేశను:—ఇతర బాతుల అభ్యర్థులు తగినవారు
న్ను. ఒక్కబాతినుండియే అభ్యర్థులను దీసికొనవలెనను నిబం
ధనగలదా?

సర్. చార్లసు:—ఈ బోర్డును స్థాపించుటలోని యుద్ద
శమే యిది. కొందరుశాసనసభ్యులు కఠోర ఉద్యోగులలో ఒక
ప్రత్యేక సంఘమునకు ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని కోరుచుండిరి.
వారికేల ప్రాతినిధ్యమియలేదని మేము కఠోరలోని అధికారుల
నడగ “అసంఘములోని వారెవరును ఉద్యోగులములకై దర
ఖాస్తులను పంపలేద”ని నుడివిరి. ఒక కేంద్రసంఘము నుంచినచో
అన్ని సంఘముల అభ్యర్థుల దరఖాస్తులను ఒక్కదగ్గర జతజేసి
యుంచవచ్చును.

సక్సన్ దంత చూరము

ఈ చూరము జేకొనవచ్చుటతో తయారు చేయబడినది.
కళ్ల సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును.
డబ్బి 1-కి 2 అణాలు. కడక 1-కి రూ 1-4-0.
టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. అలంగారా పిల్లెడిది, రివెన్యూ క్వీరీ, మద్రాసు.

న వ నా గ రి క ము న కు త గిన సా గ నైన గా జు లు

ఎన్ ర క ము గా జు లు

3, 4 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజారి జత 1-కి రు. 10

పట్టెలు తీర్చిన డైమండు గా జు లు

3, 5 సవరములలో తీరును. మజారి చేదారముతో సహా జత

1-కి రు. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచియివ్వబడును.

(3) 172 పుటలుగల అందమైన క్యాటలాగు ఖర. రు. 1-0-0-0.

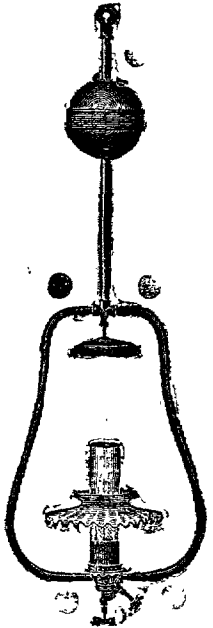
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

బాగుగా వెలుగు దీపములను అడిసన్ వారు స్థలమును కాళిచేయుటకై ప్రత్యేకముగా అమైదరు.

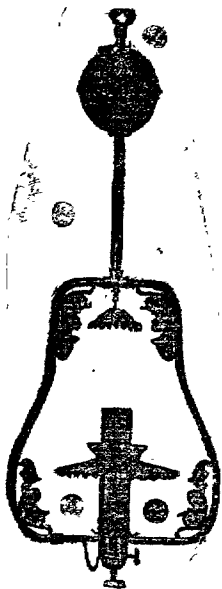
ప్రత్యేకపు లాభకరమైన బేరము. నిలువయున్న స్థలముల వట్టిని చూచినతరువాత కొత్తగా రాసున్న సామానులకు స్థలమును కాళిచేయు నిమిత్తమై దీపములను అమ్మివేయుటకై నిర్ధారణ చేసుకొంటిమి. ఈదిగువ తెలుపబడిన మోస్తరు దీపముల వేలు అమితముగా తగ్గించితిమి. వాటిలో కొన్నిటికి అనలుకంటెను తగ్గించబడి యున్నవి.

యినాం:—మార్చి నెలలోగా ఈదిగువ తెలుపబడిన మోస్తరు దీపములలో దేనిని క్రయమునకు తీసికొనినను 6 మాంట్లు యినాముగా యివ్వబడును.

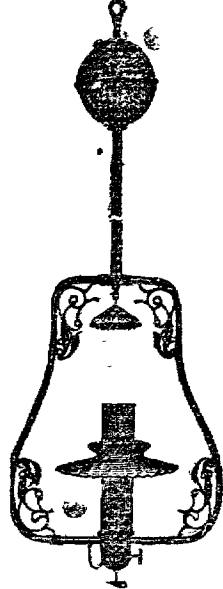
నెం. 47. ఒకదీపము, హార్డు ఫిక్చరు, నూరుకొవ్వవత్తుల కాంతి వెలుగు, 3 పానుల బరువు ఆక్సిడెసుడు తామ్రము, లేక నికెల్ ఫ్లేటెడ్ ఒక క్వార్ట్జ్ గొట్టము 66 అం. పొడవు, 14 అం. వెడల్పు గలది.

మామూలు ధర రూ. 80.
ప్రస్తుత అమ్మకము ధర రూ. 24.

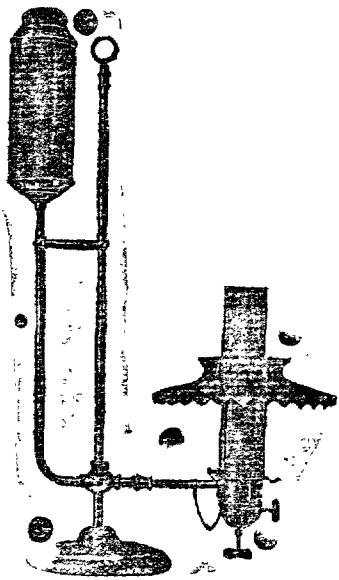
నెం. 149. ఒకదీపము, అందమైన హార్డు ఫిక్చరు, నూరు కొవ్వవత్తుల కాంతి వెలుగు, 8 1/2 పానుల బరువు ఆక్సిడెసుడు తామ్రముతో చేయబడిన క్వార్ట్జ్ గొట్టము, పొడవు అం. 86 14 అం. నిడివిగలది.

మామూలు ధర రూ. 82.
ప్రస్తుత అమ్మకము ధర రూ. 26-8.

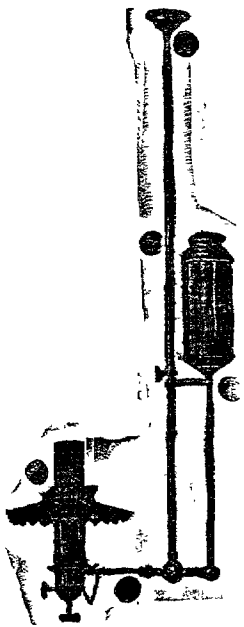
నెం. 151. ఒకదీపము, అందమైన హార్డు ఫిక్చరు, నూరు కొవ్వవత్తుల కాంతి వెలుగు, 8 1/2 పానుల బరువు, నికెల్ ఫ్లేటు గొట్టము, 86 అం. పొడవు, 14 అం. వెడల్పుగలది.

మామూలు ధర రూ. 82.
ప్రస్తుత అమ్మకము ధర రూ. 26-8.

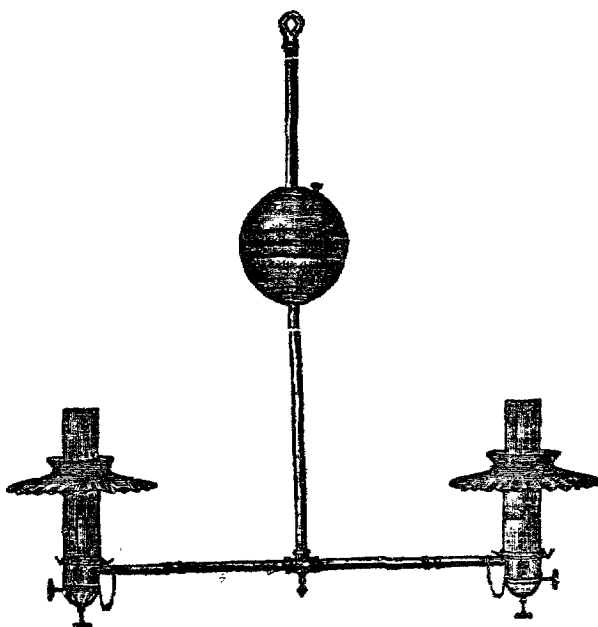
నెం. 78. విద్యార్థుల సాదా దీపము, చమురు గొట్టమును విడిగా తీయవచ్చును, 100 కొవ్వ వత్తుల కాంతి వెలుగు, 7 పానుల బరువు, 25 అం. నిడివి, 11 అం. వెడల్పు గలది.

మామూలు ధర రూ. 81.
ప్రస్తుత అమ్మకము ధర 24-8.

నెం. 87. ఒకదీపము, వెన్ డెంటు, విడిగా తీయుటకు వీలైన ఒకచమురు గొట్టము, 100 కొవ్వవత్తుల కాంతి వెలుగు హార్డు తగ్గులు చేసుకొనవచ్చును, నికెల్ ఫ్లేటు, 4 1/2 పానుల బరువు, 40-61 అం. పొడవు, 12 అం. వెడల్పు గలది.

మామూలు ధర రూ. 28-8.
ప్రస్తుత ధర రూ. 24.

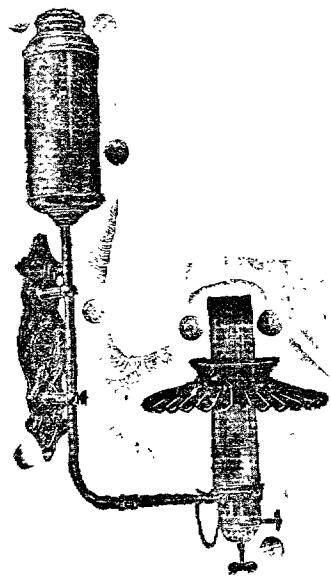

నెం 44 దివి,

సాదా గొట్టమునందు 2 దీపములు, 200 కొవ్వవత్తుల కాంతి వెలుగు, 2 క్వార్ట్జ్ చమురుగొట్టము, ఆక్సిడెసుడు తామ్రములేక ఇత్తడిగొట్టము గలది.

మామూలు ధర రూ. 38-8.0

ప్రస్తుత ధర రూ. 28.

నెం 74. బ్రాకెట్టు దీపము. ప్రేలాడు దీపము లేక స్టాండు దీపములేని చోట ఇది మిక్కిలి అనుకూలమైనది, నికెల్తో చేయబడినది. 100 కొవ్వవత్తుల కాంతి వెలుగు 27 అం. పొడవు, 14 అం. వెడల్పు గలది.

మామూలు ధర రూ. 28.

ప్రస్తుత ధర రూ. 28-8.

ఆర్డరులు:— ఆంధ్రపత్రికను చూచి పంపినట్లు తెలుపకోరెదము.

అడిసన్. అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

When Ordering Please Mention
ADDISON & Co., Ltd., MADRAS.
THE ANDHRA PATRIKA.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజభూమి డి.కే.సింపు

మార్చి 21:— తెనాలిలో 17 వ తేదీన జరిగిన నూలు కట్టు పోటీపరీక్షలో ఈయూరి జాతీయపాఠశాల విద్యార్థి యు టైలునం నున్న మహారాజు ఆస్థానాధ్యక్షుని తమ్ముడు నైన మహారాజు సుందరరామమూర్తి యను చిన్నవాడు ప్రథముడుగా కృతార్థుడై తన పాఠశాలకు పోటీపరీక్షలను మైన వేండి గెన్నెను సంపాదించెను. 18 వ తేదీ రాత్రి తెనాలిలో జరిగిన సభలో ఈ పిల్లవానికి ఖడ్గరుద్రస్థులుగాడ బహుమాన మిచ్చిరి. ఈ బహుమాన యిచ్చటనుండి పోయిన రెండవ బాలుడైన చింతలూరి రామారావును నిన్నటి సాయంత్రము ఈ పురము వచ్చిరి. వారి స్నేహితులనుతోటి విద్యార్థులును, జాతీయ విద్యాలయోపాధ్యాయులను మరకొందరు పురజనులను వీరిని గోదావరి రైల్వేస్టేషనువద్ద కలిసికొనిరి. అచ్చటనుండి గుర్రపుబండి మీద రాటము నధిష్ఠించి సుందరరామమూర్తి గెన్నె పట్టుకొని ఎత్తైన స్థలమున కూర్చుండబెట్టి మంగళవాద్యములతో నుత్సవము బయలుదేరి బహువిధి వెంటి పోనుచోట వారు బోయి యచ్చటనుండి యెన్నును పేటలోనికి మారి హిందూసమాజము లోడు కై.వై.గ్రాండ్డు మీదుగా జని కారదాగ్రంథాలయము కాలగ్రేవ పుత్రికాకార్యాలయములవద్ద నాగి తాలుకా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యస్థానమువరకు పోయెను. ఈ యూరేసింపు వలన రాట్టప్రసక్తిగలయొక్క యుత్సాహవ్రత ప్రజలకు చాల హిచ్చుగా బోధపడెను. ఉత్సవము పాడుగునను స్త్రీపురుషులును, బాల పుష్పములు అందరు రాటము వంకజూచి తమ తమ విధ్యక్రమముల జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనిరి. ఈ పోటీ పరీక్షలో విజయ మొంది ఆంధ్రరాష్ట్రమునందంతట తనకును తాను విద్య నభ్యసించుచున్న విద్యాలయమునకును రాజమహేంద్రవరమునకును కీర్తి సంపాదించిన సుందరరామమూర్తి నభినందించుచున్నాము.

జై రత్న రుగారి రాక

ప్రఖ్యత స్కూల్ డైరెక్టరుగారు ఈ దినముననే ఈ యూరు విచ్చేసిరి. కొలదిమంది విద్యాసంబంధమున్న యువోగ్ధ గియులు వారిని గోదావరి రైల్వేస్టేషను యొద్ద కలిసికొనిరి. ఈ యూరిలోని స్కూల్ ను దర్శించి రేపటిదినము తిరిగి వెళ్లి పోయెదరటం.

కన్యాశుల్కము

మార్చి 21:— తెనాలి శ్రీరామవిలాస సభ వారు మాపురమున నిన్నటిరేయి (20.3.24) కీర్తికేళులగు గురుజాడ అప్పారావు పంతులుగారిచే రచియింపబడిన “కన్యాశుల్కము” అను నాటకమును, చింతామణి నాటకహాలులో ప్రదర్శించిరి. ఈనాటకము చాల పెద్దదగుటచే ప్రదర్శనమునకు తగనిదని కొంద రూహించు చుండెడివారు. శ్రీ రామవిలాస సభవారు ఈ నాటకమును ప్రదర్శించుటలో ప్రశంసార్హులగు డైర్య సాహసములను గనుబదిరి. ప్రదర్శనయోగ్యమగు రంగములను నిర్ణయించుటలో వీరు కథాసందర్భమునకు గాని, పాత్రాచిత్ర్యమునకు గాని భంగము కలుగనియ్యలేదు. కేవల గద్యాత్మకమగు నాటకములు రంగస్థలమున రక్తికట్టువా లేదా యని యోజించు వారియొక్క సురక్షములు నిన్నటిరేయి ప్రదర్శనము పోగొట్టెను. మొదటినుండి చివరవరకు కేవలము వచనముమాత్రమే యుపయోగించబడినను, కథాచమత్కారము వల్లనైన నేమి, పాత్ర పోషణలో కవి గనుపరచిన కాళముచే నైన నేమి చూపరలప వహద నందము గల్గెను. నాటకము సామాన్యజీవితమును ప్రతిబింబింపజేయుటచే కర్తయొక్క ముఖ్యకర్తవ్యముగా నెంచినచో యేభావ యుపయోగించినను కృతీయొక్క ఘనత కట్టొలపము గలుగకపోవుటయేగాక జీవితమునందనున సామాన్యమానవు లుపయోగించు భావయే నాటకమునందలి యోగించుటచే దానినిలవ అతిశయించు నని గూడ విశేషికిరంప బడినది.

ఈ ప్రదర్శనము వీక్షించి యానందించుటకు ఆంగ్లవిద్య యందు కొంత ప్రవేశముగలవారికే సాధ్యము. నిన్నటిరేయి ప్రదర్శనకు తగిన విద్యార్థులు, స్నేహితు మరతగవిద్యార్థులు మాత్రమే యుండెను. ఈ ప్రదర్శనమునందు రామవిలాససభ వారి రెంత యు కాళమున, దౌచిత్యమును గనుపరచిరి. వీరి సమాజమునందు కొంచె మించుమించుగా అందరుపాత్రధారులుగాడ యుచ్చారణ వాగునాకేయుదురు. నిన్నటిరేయి గిరిశంకారపాత్ర గోవిందకాజు వెంటనున్న పూర్ణానుభూతి ధరించిరి. గిరిశంకర గురుయోగించు

నెల్లూరు ఆంధ్రసభ

చిత్రనలీయ నాటకప్రదర్శనము

నెల్లూరు ఆంధ్రసభ వారు గడిచిన కనివారము (15 తేది కాడు) సభానాటకమును నెల్లూరు పురమందున ప్రదర్శించిరి. జాతీయ ప్రదర్శనమునందెది ఆ సభలో ముఖ్యపాత్రలను ధరించుచు పోరుటకు ఆనందపరుచుచున్న శ్రీమత రాతి పోల గుర్రుమ్మ ఇల్లముగారిని, కేలనూరల రామకృష్ణయ్యగారికి నెల్లూరు పుర వారి ఈ వారి గౌరవమును చూపించుటకై బుగాడతోటలను బహుమతిగా నిచ్చిరి. వీరు పురుషుల కృష్ణార్జునులచే చెలంగుచు ఆసభకు ముఖ్యధానియై యున్నారు. నాటక పాత్రలు ధరించుటలో గుర్రుమ్మ ఇల్లముగారు మిగుల ప్రఖ్యాతి గాంచి నారు. అందును బాహుకా కేవలమునందు ఆగమాన భ్యాతి కహించినారు. ఆంధ్రకళానానందు గొప్ప నటుల కెప్పరికిని వీరు వెనుడియరు అని చెప్పట సాహసము కానేరదు. రామ కృష్ణాగారు బ్రాహ్మణ కేవలము అనగా గుర్రుమ్మ వారి తుడు మొదలగు కేవలములను ధరించుచుండును. ఆ కేవలము లును అనేని మించినవారు మన ఆంధ్రదేశమున లేరని గట్టి చెప్పవచ్చును. గుర్రుమ్మ ఇల్లముగారు నాయకపాత్రలను ధరించుటయందు వేరుదేయటగాక, నెల్లూరు ను నాటకములు నాటక సమాజములు అభివృద్ధి గాంచి జనులకు మేలుగలుగ చేసినందులకు యశ్వకారణమని చెప్పక తప్పదు. వీరు రంగము కై.క.ము.పు. శ్రీయంత్ర మొట్టమొదట కాన్పులవారి నాటకములే ముఖ్యముగా నాడబడుచు ఒకటి రెండు సమాజములు మాత్రమే యుండెను. పాటలు బాధ్యులేవు. అదేకేవలము అందుగ నుండె. వీరు ఆనెక సమాజములను స్థాపించి కృష్ణచూచార్యులవారి నాటకములను నెల్లూరునందు ప్రచారంజక మగు నట్లు నాడుచు ప్రజలకు పురాణగాథలను అభివచి మొందుక కలుగుజ్జు చేసిరి. వీరిని నటకేళులని చెప్పవచ్చు.

ఇక నాటకవిషయమై కొద్దిగ వివరించెను. మొదటిభాగము అనగా నటుడు పాము కరిచి విరూపుడైవంతవరు బాగుగ లేదనియే చెప్పవచ్చును. కలవేమను చేసినవారు తమ పాత్రలను బాగుగనే నిర్వహించిరి. ఇదియే ప్రథమము. ప్రథమముననే ఆంతర్ముత్రము చేయుట వారి అభివృద్ధి కాళ్యమును నెల్లడిచేయు చున్నది. కొలదికాలముననే గొప్పనటులు కాగల గునుటకు నూచనము గప్పజున్నది. దమయంతి పార్థధారి జంగావేటకు బృహద్రు మొదటినుండియు తుదివరకు అతిజాతప్రదర్శన నుండెను. కలకు దూక కేవలమునొంది తన్ను నాను తెలి జవరుచుకొనిన పురుషు, గనుపరిచిన జ్ఞానాభ్యుదయతోడము లేమి, అరణ్యమున ప్రవేశించినపుడు ఆకలిదప్పి బాధలకొర్రుకామి అభివయించు నపుడేమి, నలును అరణ్యమునవిడిచిపోవ, నిరుత్తరజీవపుడు నలుని గానక వడిన రిప్పయి, సంకాపమేమి, నుభేదము విభులయొద్ద యుండగా గనుగొనినపు డేమి, వీరనాడుకుడి మంచిమాటలు చెప్పినపుడేమి, అన్నిటికన్న నెక్కడుగ ద్వితియ్యనందన మపుడేమి, ఎలకల, అభివృద్ధి అత్యధుర్యముగ చేయుచు, పద్యములు పాటలు బాగుగ అర్థమగుట్లు ముఖ్యముగా పాడుచుండెను. ఇట్లుండెను, కలక జీవితలండరును బాగుగ లేని కారణమున నాటకములోని మొదటిభాగము రాజీంపలేదని చెప్పవలసి యున్నది.

రెండవభాగము అతిజాతప్రదర్శన నుండి, ప్రజల కడు నానందపడరచెను. బాహుకుడు రంగమును ప్రవేశించి, మొదలు ప్రజలు నడుచువీడిలే. వినుచుండిరి. బాహుక కేవలము మిగుల

విజయనగరము తెలుగునకును, గుర్రుమ్మారావు గారు పయోగించు గుంటూరు తెలుగునకును చాలభేదము గలదు. గుర్రుమ్మారావుగారు చాళుక్యవంశి అట్టిభేదము గనుబడకుండ చేయగలిగిరి. వీరి యా కృతియు, గంభీరతయు గిరిశంకేవలమునకు తగినట్లుండదు. యంగంధరపాత్ర ధరించునపుడు గనుపరుపలసిన గంభీరతయు, తనతయు గుర్రుమ్మారావుగారు రచ్చుటచేట “గిరిశం” గారి కాపాడించిరి. గిరిశంకేవలము ధరించినపుడు ముఖమున కేవిధమైన రంగువేసికొనకుండిన బాగుండియుండును, మొత్తముమీద గుర్రుమ్మారావుగారు వారి విధ్యక్రమము ప్రశంసార్హముగా చేసిరిని చెప్పకదప్పదు. భావప్రకటనయందు గుర్రుమ్మారావుగారు చాల నిపుణులు. గిరిశం గారి మనోభావములను గ్రహించుటకు చక్కని యవకాశము లను గుర్రుమ్మారావుగారు గలుగచేసిరి.

మధురవాణిపాత్ర ధరించిన స్థానం నరిసింహారావుగారును రామప్పంతులు పాత్రధరించిన తంగిరాల ఆంజనేయులుగారును అనుమానమైన ప్రవీణత గనుపరచిరి.

జాతప్రదర్శన నుండెను. జా.మెరి గద బాహుకుడు జా.మెరి గద కన్నట్లు యిది విషయమును, నుకేపాత్రధారుని విషయమును వేరుచెప్పవలసినందులకు కాని బాహుక కేవలము పూర్వమునలే పద్యము జరుపుటచుండేగాక, అభివృద్ధిమునందు కూడ సమానమైన కాళ్యమును చూసి ప్రజల మెప్పుకొందెను. ‘చంద మాతాకీలకని’ ప్రవేశించుట యుండేమి, ఋతుపల్లవి గద యూడిగమునకు పోయినపుడేమి అన్నివిషయములను అభినయము బాగుగ నుండె. ముఖ్యముగా బాలు నడుపునపుడు మనోబాధ గన్నరును నపుడును, విద్యాగ కేళేముపమము యొంటరిగ పద్యములు చదువునపుడును ‘నాథనాచార్యియా’ యనంతము ద్వితియ్య న్యాయవచనములు దోఖించినపుడును అతనచూపిన అభినయము అగ్రగణ్యము నుండెను. భారతీయు, సంభాషణ అదృతము ఇచ్చిననునిచ్చింపుకు కనుపరచిన పుత్ర కాన్సల్యరీయ అతి హాసముగ నుండెను. ఇట్లున్న న పూర్వమున ముఖ్యముగ పద్యము చదువుటయు, గాంభీర్యముగను, రాజశీ వియును వచనము చెప్పటయు కొంతమేట కగ్ని.వాయే చెప్పక తప్పదు.

ఇక నుడేపురి విషయమై చెప్పవలసినమేలేదు. ఋతుపల్ల కేవలము తనపాత్రను జాతప్రదర్శన నిర్వహించెను. వీరనాడు కడు, ను.పి.పేయై నానకశబ్దమున కన్నుడై, గాంభీర్యమును నిరీకరియై, హాస్యగానివలె వేడిచెను ఇచ్చిననును నోరు తెరుచు చిన్ని మరడై యుండెను. మొత్తముమీద నాటకము జాతప్రదర్శననుండి ప్రజలకు అష్టావహము గలిగిందెను.

పి. వి. కృష్ణయ్య.

గాంధీమాసము

ఆంధ్రజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శులకు సర్దుబాటు

గాంధీమాసం ఆయిపోయినది. మన నిర్మాణకార్యక్రమము మాత్రము పూర్తికాలేదు. పూర్తి అగుటకు చాలాదినములు పట్టుననుటకు సందియము లేదు. ఆంధ్రరాష్ట్రమున ఫిబ్రవరి నెల మొదలు రాష్ట్ర దేశాధిపతుల జిల్లాలో దేశాధిపతులను నియమించి నెల గికి ఖుమారు ౬౦౦౦ ఆరు వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టుచున్నాము. మనోత్సాహాంధి పూజానిధి ఐదులక్షై ప్రతిజిల్లాసంఘమునకును రసీయ పుస్తకములు పంపబడినవి. ప్రతిజిల్లాలోను ఖడ్గబోధు కేర్పాటుచేసి ఖడ్గ రత్న తివ్యావకము నిమిత్తము జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘములకు ఋణము లియ్యబడినవి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు చేసిన ఏర్పాటులు ఎంతవరకు జయప్రద మగుచున్నది తరువాత తెలిసికొనుట బహుఅవసరము. జనవరి నెల మొదలు ఫిబ్రవరి ౧౭ వ తేదీవరకును ఫిబ్రవరి ౧౮ వ తేదీ మొదలు మార్చి నెల ౧౮ తేదీ వరకును ప్రతిజిల్లాలోను (౧) ఎంతమంది కాంగ్రెసు సభ్యులకు చేరినారు? (౨) ఎన్ని గ్రామములలో కాంగ్రెసు సంఘములు పెట్టబడినవి? (౩) ఎంత కియ్యుతుగల ఖడ్గ రత్నముబడినది. (౪) ప్రత్యేక తిలకునిధి జనరల్ తిలకునిధి యెంత వసూలు అయినది. ఎంత వాగ్దానమైనది (౫) ఎన్ని పంచము పట్టెలను కాంగ్రెసు ప్రచారకులు దర్శించినారు. ఈ సంగతులను తెలుపుచు పేటనే జవాబులు వ్రాయవలె నని జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శు లందరిని కోరుచున్నాను. ఇంతటినుండి ప్రతివారమును పై విషయములను తెలుపుచు జిల్లాసంఘకార్యదర్శులు కీతప్పక నివేదికములనుపంప వలెనని కూడ కోరుచున్నాను.

సభ్యులలో శ్రీమతి, ముగల్కాకులు, పంచములు, క్రైస్తవులు ఎంతమంది చేరినది తేల్చి వ్రాయవలెను. మరియు మహాత్మా గాంధీ పూజానిధి లక్షరూపాయల గమకూరు వరకును జనరలు తిలకు స్వరాజ్యనిధి వసూలు ఆపవలెనని ఆంధ్ర రాష్ట్రకార్యనిర్వాహకసభవారు తీర్మానించి యున్నారు.

తెజవాడ } అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు
౨౦-3-౧౯౨౪ } కార్యదర్శి.
ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ కార్యస్థానము.

తిరువాన్కూరు కార్మికమహాసభ

కొచ్చిన్, మార్చి 21:— తిరువాన్కూరు కార్మికమహాసభయొక్క ప్రారంభ సమావేశము ఏప్రిల్ 6 7, తేదీలలో అలప్పిలో జరుగును. చంగనమేరి, కె.వ.మేళ్ళూరిళ్ళ బి. యె. బి. యెల్, జి.ఎ. యెల్, సి.గారు అధ్యక్షత వహించును.

తిరువాన్కూరు అఖిలగోదావరిస్వర బ్రాహ్మణసభ

ఈ సభయొక్క ద్వితియసమావేశము అగస్టి-౧౭ ఏప్రిల్ ఆఖరుకు జరుగును. సభను ఏర్పాటు చేయువారు పూర్వము కొచ్చిన్ లో దివ్యుటికై తక్కువగాను, దీని నుకేంద్ర పాటుగాని అగ్ర్యతర వహించువారి చేతులొని. (ఆ.మె.)

వాల్మీకివారు యీ నెల 27 వ తేదీన అమలగూడ
 బాపిలు నడవ్వారమునకుండి బయటవేరెడకు, వివరము
 వ్రాసి పంపినట్లు కనుక వాల్మీకివారు బయటవేరెడకు,

మదరాసు శాసనసభ

బుద్ధి టు గ్రాం టు లు

అపోజను వర్గమువారు సభను వదలిపోవుట.

(శనివారము తరువాత)

డాక్టరు నరేంద్ర మొదలిగారు శాసనసభ ఖర్చులకై ప్రత్యేకించబడిన మొత్తములో నూరు రూపాయలు తగ్గింపవలయును అను సాధించుచు ప్రోత్సహించుట కొరకు ప్రత్యేకించబడిన మొత్తములను గౌరవసభ్యులకు ఉచితముగా క.వి.పెట్టుట కలసివచ్చి తోరి.

ఇట్టి ప్రకటనలను గౌరవసభ్యులే కొనకలయుననినా, ప్రభుత్వమువారు గమనించుచున్నట్లుగాను సర్ బూడ్ హంటుకు గారా చెప్పిరి. తీర్మానమునై సభ్యులకు పుచ్చుకొనడెను. అను కూలదాగ రీతి నుండి ప్రతికూలముగ 12 నుండి సభ్యులకు నొసగిరి. మొత్తము 26 మంది యుండిరి.

అది మన దేమాండు వోటుల పెట్టబడెను. నూరురూపాయల పాను మిగిలి మొత్తము ఆమోదింపబడెను.

11 వ దిమాండు.

11 వ దిమాండునై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. ఎక్కి మాన్యువల్ క్యాబుల సభ్యులు. క్రైస్తవేయులు వార్యులయ్యెను ఖర్చు. ఈ దిమాండునగు విమోచనపడినది.

ప్రాప్తు సెలక్షను బోర్డు

ప్రాప్తు క్లెక్కునబోర్డుగారు బుద్ధిమందు రూ 8600 ప్రత్యేకించబడెను. ప్రభుత్వోద్యోగములందు చేరవలసిన అభ్యర్థుల నిర్ణయమును పరిశీలించిన ఉద్యోగములు పొందవలగు ఖర్చు. ఈ బోర్డువారు తయారుచేయుదురు. ఈ పట్టికల నుండి దిపాట్లుమెంటుల ప్రధానాధిపతుల తమకు కావలసిన ఉద్యోగములను నియమించుకొనెదరు.

ఈ బోర్డువారు ప్రత్యేకించబడిన మొత్తమును రద్దుచేయకలసివచ్చి యెం. రత్నస్వామిగారు రుపపాదించిరి. ఈ బోర్డులకు మంతుల అధికారములకు భగము కలుగుననియు ఇది సరియని విశ్వాసు కావనియు చెప్పిరి.

రామస్వామి మొదలిగారు తీర్మానమును బలరచయి ఇట్టిప సభ్యుల కమీషను నియమించుట ఉచితముగాని ఈ విధమున ప్రాప్తు సెలక్షనుబోర్డును స్థాపించుట ఉచితము కావనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వపరిపాలన సూత్రములను మంతుల ప్రతిష్టను ఈ విశ్వాసు భంగకరముగ నున్నదని మొదలిగారు చెప్పిరి.

రామలింగారెడ్డిగారు

రామలింగారెడ్డిగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించును ఇట్లు చెప్పిరి:—ఉద్యోగములకును రాజకీయ విషయములకును ఎట్టి సంబంధము నుండకూడదు. ఇల్లిన సభ్యులు కమీషనునకు ఈ బోర్డు అని క్రేవమైది కావచ్చును సరియగు దారి చూపుచున్నది కాన ఈ బోర్డును ఆమోదింపటం అవసరము.

అపోజను వర్గమువారు సంతోషింపవలసిన

అవకాశము

ప్రాప్తు సెలక్షనుబోర్డు లాభనష్టము లట్లుండే ఈ తీర్మాన మునై చర్చ నూటించుచున్న నిరీకరపరిస్థితులను గౌరవసభ్యులు గుర్తుగవలయునని కోరుచున్నాను. ప్రాప్తు సెలక్షనుబోర్డు నకు కావలసిన మొత్తము బడ్జెటునందు చేర్చబడినది. అనగా మంతులు ఈ ఖర్చులను ఆమోదింపవలసివచ్చి ఉపాధి పాలన కాననసభ్యులందు మంతులు ఈవిషయమై మానము నిహించి యుండుటయు మంతులనుగట్టి చేరినవారు ఈ బోర్డును ఆక్షేపించుచు విరేచియగు నున్నది. కాబట్టిమంతులు బడ్జెటునై చర్చనగునపుడు ఈ ఖర్చును మంతులు ఆక్షేపించి యుండుట సరియగు పద్ధతిగాని, కాబట్టిమంతుల మాత్రం ఇప్పుడు తమ అనుచరు లిట్లు చేయుట ఎంతమాత్రము ఉచిత ముగా లేదు.

రామస్వామి మొదలిగారు:—మంతులగట్టున చేరినవారు ఈ బోర్డును ఆక్షేపించవలయునని మంతులు పునాల్పించి గౌరవ సభ్యులకు నూటించుచున్నాడా?

రామలింగారెడ్డిగారు:—నే నెట్టిమాత్రము గావించుట లేదు. మంతులపాపములు తెలిసికూడదుగాను, కాని బడ్జెటు నందు చేర్చబడిన మొత్తమును రద్దు చేయవలయునని మంతుల ప్రకటనము వారే కోరుట మంతులు ఊర నుండు వివరీకరపరిస్థితులు నూటించుచున్నదని ఉపాధి పాలన ఎంతమాత్రము తప్పుకాదు. కావినటు ప్రతిపటింపి తమ ఉద్దేశ

కలులను కొనసాగించుకొను రాజమార్గము మంతులకుండ వొడ్డి బాంబులను పనులనుచేసికొన యత్నించుట గౌరవముగా లేదు ఇట్టివలను ఆపోజను వర్గమునకు చేరిన మేము ఆమోదింప బాలము కావున ఈ తీర్మానమును నిరాకరింపవలయునని నా మిత్రులను కోరుచున్నాను.

మరియొక విషయము

ఈబోర్డుకు మంతుల అధికారములు ప్రతిష్ట తగ్గినవి చెప్పబడినది. ఉద్యోగములవిషయమై మంతులకప్పుకున్న సభ్యులూధికారములు గాన సరియని మంతులయొక్క చేతి వారే మంతుల నెరింపవలసివచ్చును. ఈవిరేకపరిస్థితులు ఆపోజను వర్గమువారికి సంతోషము కలుగజేయుచున్నది.

రామలింగారెడ్డిగారు:—ఉద్యోగముల నియమముల మే ముందు మాకున్న అధికారములను ఈబోర్డుపరిమితము అవలసివచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు ఉద్యోగముల నియమించు అధికారము మాత్రమే బోర్డు వారియందును,

ముత్తస్వామి మొదలిగారు:—ఇంతవరకు ఎన్నడైనను మంతులకు ఎట్టికైనను ఉద్యోగము లిచ్చియుండరా? ఉద్యోగ ములన్ని అధికారము మంతులకి ఎప్పుడులేదని కాననసభ్యులందు మంతుల సుప్రమము చెప్పబడెను.

సర్వమాన్య గారు:—గౌ. అధ్యక్ష సభ్యులు ప్రధానముగా:—ప్రకటనమును అంగీకరించుచున్నావా?

రామలింగారెడ్డిగారు:—నేను చెప్పిన మాటలనే రత్న స్వామిగారున్నామి మొదలిగానే చెప్పియుండిరి. అప్పుడు మంతులగారు:—ఇప్పుడు ఆక్షేపించుట విచిత్రముగనున్నది.

తనకావలంకెట్టిగాని తీర్మానమును బలరచయి మాటలాడిరి ఫలితము

తీర్మానములనై సభ్యులు పుచ్చుకొనడెను. అనుకుల ముగ 67 ను 1, ప్రతికూలముగ 41 రు సభ్యులు నొసగిరి. 17 మంది లాభముగ నుండిరి. మంతులగట్టున చేరిన వారందరూ తీర్మానమును అనుమతముగ సమ్మతుల నొసగిరి. మంతులు ప్రభుత్వసభ్యులు, ఆపోజను వర్గమువారు తీర్మానమునకు కృతి రేకముగ సభ్యులనునొసగిరి. మహమ్మదీయులు తిరుగుముగ నుండిరి. కాననసభ్యుల కార్యదర్శులతో నొకరగు అభ్యుక్తస్వామి ఉదేశము గారు తటస్థము నుండిరి.

కృష్ణారావుగారి తీర్మానము

ఈసమయము: కృష్ణారావుగారు ఈదిమాండునకు సంబంధించిన ఇతరసభ్యుల సన్నిటికనలి, 12వ దిమాండునై చర్చ ప్రారంభింపబడెనునని ఉపపాదించిరి.

12-వ దిమాండు మంతుల జీతములకు సంబంధించి: గవ్వగారిచే విషయించు నది స కాల పరి మి తి యును 40 నిమిషముల లో ముగియ నుండుట చే మంతులజీతములనైపాద కోరిచ్చ సభ్యుల యచితముగ నుండునని కృష్ణారావుగారు చెప్పిరి.

ఈఉపపాదనమును రామస్వామి మొదలిగారు ఆక్షేపించిరి. ఉపపాదనములను సభ్యులు పుచ్చుకొనడెను. అను కూలముగ 81 రు ప్రతికూలముగ 48 మంది సభ్యులు నొసగిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు మంతులు తటస్థముగ నుండిరి.

అధిక సంఖ్యయితే కృష్ణారావుగారి తీర్మానము నిరాకరింప బడెననియు 11 వ దిమాండు:మీదనే చర్చనగునవలయు ననియు అభ్యుక్తుడు చెప్పెను.

రామలింగారెడ్డిగారి ప్రకటన

అప్పుడు రామలింగారెడ్డిగారు లేచి ఇట్లు చెప్పిరి:—ఆ పోజను వర్గమువారి కక్షయననే నొకకక్షయ గావించి అ మతి చేయవలసివచ్చును. జాతీయ అసాధారణ మైనదైనను మి రంగీకరింపవలయునని కోరుచున్నాను. కృష్ణారావుగారి తీర్మా నము నిరాకరింపబడుటవలన ఈ స ం క త్స ర ము 12 వ ది మాండునై చర్చనలపి మంతుల పరిపాలనను విమర్శించి మం తుల బాధ్యత నిర్ణయించుటకు అవకాశములేనున్నది, మంతు లు తమ బాధ్యతను గుర్తుననట్లు చేయుట మాకాజీయ ధర్మము. సంస్కరణములయొక్క ప్రధానోద్దేశముకూడ ఇది యే. ఈమాటలను మేము ఉపయోగింపవలసివచ్చును. కావున మా అసమ్మతిని తెలుపుటకై సభను వదలిపోవుచున్నాము.

అభ్యుక్తులను మిగిలిన సభవారు మాచర్యము చేయ విధ ముగ భావించవలసివచ్చును వినియించుచున్నాను.

కృష్ణస్వామిగారు:—చర్య త్వరతో ముగియవలయుటకు ఆపోజను వర్గమువారే బాధ్యులు.

రెడ్డిగారు:— 10, 11, 12 దిమాండులు ఒకటిగ జేర్చి ఈ సభకు దిమాండులను రంగుల కాలపరిమితి నిర్ణయింపుటదెను.

ఇది మాఖ్యమైన దిమాండులు. ఆపోజను వర్గమువారు మా ఖ్యమగు విషయములకు ప్రాముఖ్యమొసగింపవలసినవారు సతత ణ లన్నిటిని ఉపసంహరించుకొనిరి. కేవలము మంతులజీతముల నై చర్చ సులభముగానను ఉద్దేశముతో ఇతరవిషయములనై చ ర్చను సంపూర్ణముగ వదలివేయుట ఉచితముగాను. ఇట్టివివరీక రిధానమును ఆపోజను వర్గమువారెంతమాత్రము అవలంబింపవల సు.

నర్. బూడ్ హంటుగారు:—దిమాండులనై చర్చకాల మును నిర్ణయించుట గవ్వగారిపరి ఎట్టి దుగుజ్జేము తోడను ఈనాలుగుదిమాండులు ఒకటిగ చేర్చబడలేదని ఆపోజనువర్గము వారికి తెలుపుచున్నాను.ఆపోజనువర్గమువారి అభిప్రాయము గవ్వగారికి తెలిపెదను.

రెడ్డిగారు:—ఆపోజను వర్గమువారి ఖ్యమము ఆ క్షయములగు మిగిలిన రై రి గియున్నా రనే విషయ మున్నాను. కాని ఇటువంటి మాఖ్యమగు నాలుగు దిమాండులను జేర్చి రంగులకాలము నిర్ణయించుట ఎంతమాత్రము సరసముగ లేదని, కావునసభ్యుల చర్చలయందు ఆనుభవముగల (అభ్యుక్తు లగు) మీరు తెలుపుట అవసరము. మేము అభిప్రాయపర్చున మను ప్రత్యేకముగ ఉపపాదించుటకు గాని, గవ్వగారు గారి అభిప్రాయము ఉపపాదించుటకు గాని విశేషమున్నది. కాననసభ్య కార్యక్రమమును ఆపుదలచేసి మంతులనై సభవారి ఆసర్యులని తెలుపవలయునని ప్రయత్నముల ముగింపులైనవి. ఇప్పుడు బడ్జెటు సమయమునందుకూడ మంతుల పరిపాలనమును విమ ర్శించుటకు విశేషమున్నది. కనక మేము ఈ కథయందు ఇక నిలచియుండుం అనవసరము 13 వ దిమాండునై చర్చ ప్రారం భమగునప్పుడు ముగింపజేయదను.

గౌ. పాత్రోగారు

మంతులకు గౌ. పాత్రోగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—కానన సభవారియందు మామ్రులను సరికొనించువలయుమై నామకూడ ఉత్సాహముగలదు. మంతుల పరిపాలనమును విమర్శించవలయు నని రెడ్డిగారు కోరుచున్నాడు. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునై చర్చనలగినప్పటి విమర్శింపవలసిన కొత్తవిషయము లేనిదిగిననో కాకు తెలియజేయుచు. ఏమిటిగిననకు మంతులు తమచర్యలకు స మ ర్థి యు కా ను ట కు వం సి ధు రై యున్నాను. కాననసభవారి విశ్వాసములేమిడిన మేమి వదవులయొ దొక్క నిమిషమైనను యుండెను. ఆపోజనువర్గమువారు నిజముగ తమ అసమ్మతి ప్రకటించవలయునని తలచిన 12 వ దిమాండునై సభ్యు లుల నియోజకవర్గము వారు ఆదిమాండును నిరాకరించవచ్చును.

అపోజనువర్గమువారు సభను వదలిపోవుట.

పిమ్మట ఆపోజను వర్గమునకు చేరినవారిలో దాదాపు 40 మంది సభకు వదలిపోయిరి. ప్రభుత్వసభ్యులకు ఎంతగనందు ఆపోజను వర్గము (సెంటరి) అంతయు సంపూర్ణముగ ఖాళి పడియుండును. కృష్ణారావుగారు సభను మహమ్మదీయు లు కూడ సభను వదలవలసింది. ప్రభుత్వసభ్యులు, మంతులు, ఆగ్నేయ సభ్యులు మంతులవారు మాత్రమే సభయందుండిరి.

నాలుగుగంటలవరకు 116 దిమాండునై చర్చ జరుగుచుండెను.

4 గంటలకు 11,12వ దిమాండులు వోటుల పెట్టబడె ను. అప్పుడు సభయందున్నవారు ఆదిమాండులను ఆమోదించిరి.

దిమాండు 13- నిమిలు జప్తి ను

పిమ్మట 13వ దిమాండునై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను ఆపో జను వర్గములకు చేరినవారు కొందరు సభలోనికివచ్చిరి.

జిల్లాకోర్టు మునసబులు

ప్రాకార్య ఖర్చులకై ప్రత్యేకించబడిన మొత్తమునందు వెజ్మెంటుపాపములు తగ్గింపవలయునని రామస్వామి మొదలిగా ఉపపాదించుచు జిల్లాకోర్టు మానసములను నియమించు విషయ మై ప్రాకార్యవారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు సంబంధించి ప్రభుత్వపుటుత్తవులకు పాటించుట లేదని చెప్పిరి.

మంతులు - లామెంబరు

లామెంబరుగారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును కలుగజే యుండుమై గావించుచున్న కృషిని రామస్వామి మొదలి గారు ప్రశంసించిరి.

డాక్టరు నరేంద్ర మొదలిగారు లామెంబరుకును అభినందిం చుచు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును సమకూర్చు విషయమై మం తులకన్న గౌ. రామస్వామి అభ్యుక్తుగారే ప్రశంసనీయుముగ పని చేసినది చెప్పిరి.

మహమ్మదీయులవిషయము మేముని ఒక గౌరవసభ్యుడు అడిగెను.

బి. కామేశ్వరరావుగారు, ఆనంతపురం జిల్లాలో కంటి
 ఆందు అదనపు పోలీసుదళము నెప్పుడు నియమించు? తి
 నందలపల్లి పోలీసు స్టేషను కర్నూలు నెహ్రూ భరించుచున్నా
 భాగము నదరు పోలీసు నెంతకాలముంచుట యవసరము
 భావించి యని ప్రశ్నించిరి.

ఉ:— ఆదనపు పోలీసును 1921 జూలై 15 న చేదిన స్థాపించిరి. పోలీసు ప్రేమను వ్యయము ప్రభుత్వమువారే భరింతురు. ఇంక నెంతకాలమునకునైనను విషయము విచారించబడునన్నది.

బల్లారిజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని శిఫార్సులు

సి. శివరావు గారు:— బల్లారిజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు, జిల్లాబోర్డు సభ్యులగునీ, తాలూకాబోర్డులనుగాని సంప్రదించుకుంద రాయదుర్గం తాలూకాబోర్డును తీసివేయుమనియు, రోడ్డు సేసు అధికము జేయవలెననియు జేసిన శిఫార్సునుగూర్చి యేమి చర్య దీసికొనిరి?

ఉ:— రాయదుర్గం తాలూకా బోర్డు సైటివేయను శిఫార్సు జిల్లాకమిటీ, రాయదుర్గం, హస్తేట తాలూకా బోర్డుల అనుమతిపడనియే చేసెను జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు యభిప్రాయములను మాకుపంపలేదు. పంపమని కోరితిమి. 2 రోడ్డుసేసు విషయమున అధ్యక్షుడు శిఫార్సు చేయలేదు. వచ్చే ఫస్ట్ సెషను దీయు రోడ్డు సేసు సభికము చేయవలెనను పరతులపైన జిల్లా బోర్డునకు, రాయదుర్గం, హస్తేట తాలూకా బోర్డులకు గ్రాంటు లొసంగబడెను. అదులకు మొదటి రెండుసంఘము లంగీకరించి, వచ్చే ఫస్ట్ లో రోడ్డు సేసున సభికము జేయుటకు తీర్మానించినది యధికము చేయుటకు నింక నెక్కువ గడపియి వలె నని హస్తేట పల్లి తాలూకా బోర్డు అట్టి విచారించబడుచున్నది.

వాణిజ్యవిద్యార్థివనము

ప్రస్తుతము లాకా లేజీ మండిమునం దుంచబడిన కమిషియలు డిప్యూటీలుకు ఫీచుగా నొకప్రత్యేకభవనము కట్టించుటకు నూచనలగువాయని సి. గోపాలమూసగారు ప్రస్తావించి అట్టి సూచనలు గలవుగాని, ఫలనిర్ణయ మింకను గాకుండుటచే వచ్చేయేడనకై నూతనభవన నిర్మాణము జరుగజేర దని ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

మాద్రాసు ఎక్కుకేసునలు సర్వీసు

విద్యామంత్రిగారు ప్రవీణప్రతినిధియగు నెంతమంది మదరాసు ఎక్కుకేసుల సర్వీసునందు నియమింపబడిరి? అం తెంతమంది బ్రాహ్మణులు, ఇతరు లెంతమంది యని జి. రామేశ్వరరావుగారు ప్రశ్నింప, నలుగురు నిజమింపబడినట్లు, ముగ్గురు బ్రాహ్మణేతరులు, ఒకడు బ్రహ్మచర్యుడనియు తెలియవచ్చెను.

నేటి ప్రశ్నోత్తరములు

కాంగ్రెసు పత్రికాసంపాదకుని విచారణ

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—(1) కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులగు కె. రామచంద్రరావుగారిని అరెస్టుజేసి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు తరీతి సంగీకరించిరి. (2) అట్టి యజ్ఞము అట్టి యెప్పుడువచ్చెను? ఎప్పుడు అంగీకరింపబడెను? (3) ఈస్టిండియా కంపెనీవారి పద్ధతుల ననుసరించి యీవిచారణ జరిగినదా? (4) ఆవ్యాసమున కె. రామచంద్రరావుగారే వ్రాసి యుండిరా? (5) ముద్రాయి వాజ్మాలము తయారుజేసికొనుటకు మేజిస్ట్రేటుగారేల వ్యవధి నీయలేదు? (6) ముద్రాయని ఉదయం 4 గంటల అరెస్టుజేసి సాయంకాలము 4 గంటల వరకు ఏల కొడు విధించిరి? ఇంతతోందరయే? (7) ప్రాసిక్యూషన్ వ్యాసముల భాషాంతరీకరణములపై వాదనజరుగెదదా? అవి సరిగలేదని ప్రాసిక్యూషన్ వక్తుగాక ఒప్పుకొనియుండిరా? (8) ముద్రాయిని ప్రత్యేకతరగతిపైకిగా గణించుచుండిరా?

ఉ:—1. 'కాంగ్రెసు' పత్రికలోని కొన్ని వ్యాసములు ఆక్షేపణీయులుగానున్నట్లు వ్యాసవిషయమున సలహానిచ్చు వారు దెలిపియుండుటచే ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూషన్ సం గీకరించిరి. 2. అసజ్జ ఉత్తరపు జనవరి 21 తేదీన ఒసంగబడెను. 3. ప్రభుత్వమువారు ద్వేషము కలుగజేయుటకును సాక్ష్యభోముని ప్రజలలో పంపిరవైచమ్యములగులగు జేయుటకు ఉద్దేశింపబడినట్టి వ్యాసము లుండుటచే ప్రాసిక్యూషన్ నునకు ఉత్తరు వొసంగబడెను. 4. వ్యాసము నెవరు వ్రాసినది యు తెలియదుగాని, రామచంద్రరావుగారు పత్రికాసంపాదకులగుటచే వారే బాధ్యులు. (5-8) ప్రభుత్వమువారికి సమాచారము తెలియదు. విచారణవిషయము లన్నియు ప్రకటించబడినవి. 7. పత్రికలోని వ్యాసములపై ప్రాసిక్యూషన్ ఆధారపడియున్నది.

(8) ముద్రాయి కఠినతకు విధింపబడుటచే ప్రత్యేకడివిజనులో నుంచుటకు నీలకేదను.

పిదప సత్యమూర్తిగారు సప్లి మెంటరీ ప్రశ్నల నీరీతిగా నడిగిరి. ప్రభుత్వమువారు తమసలహావారు లేరనిగాజెప్పిన ఆరీతిగా ప్రాసిక్యూషన్ నుల జరుపుటయే యాచారమా లేక యితర విషయములను విచారించెదరా?

లామెంబరుగారు:—సలహావారులు 24 ఎ. 188 ఎ సెక్షనులకింద శిక్షార్హములని నూచించిన 12 వ్యాసములలో ఒకటి లేక రెండింటికే ప్రభుత్వమువారు రనజ్జనిచ్చిరి.

సత్య:—అనగా పలువురు వ్రాసిన వ్యాసములా?

లామెంబరు:—నెలకు 20 లేక 40 అభిప్రాయములు సలహాలు ఈ రీతిగా ప్రభుత్వమువారికి వచ్చును అనగా సాలు నకు 200 వచ్చును. అందు 4. లేక 5 కేసులయందుమాత్రమే ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూషన్ నునకు ఉత్తరు వొసంగుదురు. ఈ కేసు విషయమున ప్రాసిక్యూషన్ నునకు అట్టి యెప్పుడు దాఖలు జేయబడినవి సత్యమూర్తిగారు రడిగిన ప్రశ్నకు లామెంబరుగారు యిప్పుడు సరియగులేదీ తెలుపలేకున్నను మున్ముందు తెలివెదనని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

సత్య:—ఇట్టి వ్యాసము లన్నియు ఈస్టిండియా కంపెనీ పద్ధతులనే నూచించుచున్నవా లేక ప్రస్తుతరాజకీయములను నూచించుచున్నవా?

లామెంబరుగారు:—ఆ వ్యాసములు కంపెనీ పద్ధతులనే గాక ప్రస్తుత రాజకీయములకు గూడ సరిపోల్చు రగ్గవని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

సి. వి. వెం. అయ్యంగారు:—ఆయన ముఖ్యముగ నిం దాన్నడో గాడో కూడ విచారించరా?

రామస్వామి అయ్యంగారు:—మేము మేజిస్ట్రేటుగారి నీవిధముగా మెఘములు బెట్ట దలంపము.

ఎస్. కె. వి. రెడ్డిగారు:—వ్యాసములు తెలుగుభాషలో నుండుటచే, తెలుగువారయిన మంత్రుల యభిప్రాయమునైన గై కొనిరా? (విశుడు)

సి. పి. రామస్వామిఅయ్యంగారు:— ఇట్టి విషయములలో నా సహాధ్యోగులను చీకాకుపరుప నిశ్చయించు కొనలేదు.

సత్య:—ఏ వ్యాసములకై ఆయన శిక్షింపబడెనో వాటిని రామచంద్రరావుగారే వ్రాసియుండిరా?

లామెంబరు:—నా కా విషయము తెలియదు కాని, ఆయన సంపాదకుడగుటచే బాధ్యుడు.

సత్యమూర్తిగారు మరల ఈ విషయమున ప్రభుత్వము వారి కేసుయిన తెలియునా యని ప్రశ్నించెను.

సి. పి. రామస్వామిఅయ్యంగారు:— మా కేసుచారము తెలియదు

పిదప సత్యమూర్తిగారు, మేజిస్ట్రేటు రామచంద్రరావు గారికి వాజ్మాలముతయారుచేయుటకుండుట, వ్యాససమ్యక్తముగా నున్నవా యని లామెంబరుగారిని ప్రశ్నించెను. తెలిసికొనెదనని లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఎస్. కె. వి. రెడ్డిగారు సమాచారము తెలిసికొననపిదప తగినచర్య దీసికొనెదరా యని అడిగిరి.

అవిషయమును ముందుగా నేమియు వాదనము జేయలేనని లామెంబరుగారు నుడివెరి.

పూనాలో మహమ్మదీయ విద్యాలయము

పూనాకు చేరుకున్న సిగాడిలో హిందూ శివాలయముల వద్దనున్న భారీగణన జనసమూహమును విద్యాలయమును 200 పగలకుచే హిందూవులకు ఆ ఆలోచనము లుండు 22-వ తేదీ సాయంకాలము జేమూరి ఖాన్ గొప్ప బహిరంగభవనమున శ్రీ కృతకారం శర్మికోత్సవమునకు వచ్చిన వేలలగు సర్కారి యాతివ లాభము వచ్చిరి. శ్రీ కృతకారం గారి వంతుటకు అనంతరాత్మగా గొప్ప కథ్యక్షుడగు హిందూ. ఎస్. ఆర్. గుంటు (ఎం. ఎ. సి) పురే, అనలే, పోటారు, అత్తలెట్లకు (కుమారాప్ప) కాంగ్రెసు సంఘ ఉపాధ్యక్షులు) గార్లు మున్నగువారు సభలో సవస్థకరించి "సిగాడి పాదకర్త శతమ్యు యభ్యుతముగా వార్తా రీతిక సంబంధించినను హిందూవుల కడరికిని గూడ మతసంబంధ మైనదిగా నే యున్నది. ఇది వారు నుడివెరి. "భూమిల ఆశ్రమకు చట్టము క్రింద దొక కేసువారీగ నుండు వాకమించి తనమృతీయుల కొంగు వర సంబంధము హిందూవుల చిత్తకేసు కలిగింపగూడదను" రాష్ట్ర మహాభారత గానాదింకబడెను. (ఆంధ్ర)

బిరుకానుల నిధివలన లక్ష రూపాయలు

అకాలీల అరెస్టులు

భాయీ అమరసింగు భాయీ డ్రస్సింగు గార్లను అరెస్టు చేసిరి.

బిరుకానుల నిధికి నీళ్లుగలలో శ్రీమంతు పుకమహాన బాణునకు బాలికలును అందఱును గూడ మరెక్కడ వలన నిధిగా చందాల నిచ్చుచున్నార. ఈనిధి కలనే లక్షరూపాయలు చేరువని తెలియుచున్నది.

భాయీ ఖేమా సత్యాగ్రహమిం: నుబరుగుచున్నది. ఇప్పటికి 1500 మంది అరెస్టుజేసి. (ఆంధ్ర)

డాక్టరు కిచలాగారు

మహాత్ముని సందర్శించెదరు

డాక్టరు కిచలాగారు ఆస్పత్రివహుడి ఫిల్లికల్లిరి. అటనండి బొంబాయికి ఆంధ్రేశ్వరి వెళ్లి మహాత్ముని సందర్శించి వారమురోజుల పిమ్మట మరల అమృతేశ్వరి చేరెదరు (ఆంధ్ర)

గోదావరి మండల రాజకీయ సభ అధ్యక్షక నియోజనము

అలమూరులో జరుగనున్న యీ సభ కథ్యక్షుడగు హిందూవలెనని డాక్టరు వరదరాజుగారు నూచు గారికి కోరిగా వారంగీరించి "ని యిదిగరకు యాప్యతిలా ప్రకటించబడెను. సభావసంఘ సభలో నీవిషయము చర్చింపబడలేదనియు అధ్యక్షుడగు హిందూవలెనని ఆంధ్రులెందరో యుండగా నిలువ నెవరో చాటు మాటుగా డాక్టరుగారి శాస్త్రోంది సమానసంఘమువారి నిట్టి కింపజూచుట అనుచితమని నేడు శ్రీమంతు ఎ. విల్లి రెడ్డు కాశ్మీరీగారు రా. చ. పే. దళమును డి తంకివార్త నుడివెరి

విల్సను జాన్సనుగారికి గొప్ప ఆద

మోటారు బండి ప్రమాదము

మెడయెముకయు రొమ్ముఎముకయు గూడ విరిగెను శాఖాసంఘమునకు శిక్షానికరిగానున్న విల్సను జాన్సనుగారు మోటారుకారులలో పెట్టుబడిగా లూథియా నవద్ద గొప్పఆద తీరగొంది. మెడఎముకయు రొమ్ముఎముకయు విరిగెనుగానీ చాకముకు దెబ్బలపొడ తగిలినది, వివరము లిం: ను తెలియలేదని ఉద్యోగులను యితరులనుగూడ కంటి వార్తల నుడివెరి.

దరిమిలావార్త

విల్సనుగారు జులై: నుండి శాఖాకు పెట్టుబడిగా మోటారుకారుల పైనులలో నొకటి ప్రేరింది. అటులే బండిని నడుపుకొని పెట్టుబడిగా శాఖా: తూమునొకడెను. అందు తలన నీ దెబ్బలు తగిలెను.

మరియొక వార్త

విల్సనుగారి మోటారుకా రొక: నె: రు కొట్టుకొనుటచే ఆయనకా దెబ్బలు తగిలెను. లాహోరు వైశ్యకళాశాలలోని యుద్యోగిగు మేజరు బోల్టు గారిపుత్రు పాటియాలలో నుండుటచే విల్సనుగారికి చి: త్నచేయుచున్నార.

కడపటివార్త

విల్సనుగారి పైనులు ప్రైవేటులో లాహోరు వైశ్యకళాశాలకు తీసికొనిన విల్సనుగారు (ఆంధ్ర లాహోరు. 23 వ తేదీ) విల్సను జాన్సనుగారిని లాహోరు తీసికొనివచ్చిరి. నిన్న 28వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు బాన్సు: రిని లాహోరు తీసికొనినవి 11 వ గంటలకు ఆస్పత్రికి వైద్యశాలలో నుండిరి. ఆయననీతి ప్రమాదకరముగ నే యున్నది. నిన్న రాత్రి ఆయన చాలావేదన పడుచుండెను. నీతియొకను ప్రమాదకరముగా నే యున్నదని నీ దుడుడుమున వైద్యశాలవాడు తెలిసిరి. ఆంధ్ర

ఇట్టి ప్రభుత్వమువారు లాసేకు ఒడంబడికను అంగీకరించిరి.

రెండుకొమ్ములగుల ఆశశిగువు

బొంబాయి, మార్చి 22:—బొంబాయి నగరలో ఒక ఆశశిగువు రెండుకొమ్ములలో తుట్టెను. (ఆంధ్ర)

రెండవ అఖిలభారత చిత్రకళా పదర్శనము - కాకినాడ

మార్చి 22:—కాకినాడలో పితాపురం మహారాజావాడ భవనమున నిన్ను సాయంకాలము 4-20 గంటలకు రెండవ అఖిల భారత చిత్రకళా పదర్శనము డాక్టరు జె. హెచ్. కజిన్స్ గారు బహిర్గతము గావించిరి. పట్టణమున యితరపక్షలు జరుగుచుండుట చేత పట్టణమునందలి పెద్దలు చాలమంది దయచేయుటకు వీలు లేకపోయినది. తరువాతి బహిరంగసభలకును ప్రదర్శనము చూచుటకును చాలమంది దయచేసిరి. బహిర్గతము గావించుసమయమున విశేష మందిరేరు. బహిర్గతము గావించక పూర్వము ప్రదర్శన మందిరముయొక్క ముందువసారాలో సభ చేయబడెను. సభలో నీ క్రిందివారు కలరు.—పితాపురం మహారాజాగారు, డాక్టరు లెల్లాక్రామరిస్సు (ఇటాలియన్ శ్రీతి), “కాపు” సంపాదకురాలగు శ్రీమతి మృణాలినీ చట్టోపాధ్యాయమృగారు, శ్రీయుతులు హరిందినాథ చట్టోపాధ్యాయగారు, బి. సి. లాగారు (వంగ దేశీయ లక్ష్యాధికారియ, చిత్రకళా లేఖకుడు) బులగు సాంబ మూర్తి, దివాన్ బహద్దరు శేషగిరిరావు, యనమండ్ర నారాయణమూర్తి (విజయనగరము), నాళం పట్టాభిరామరావు (రాజమహేంద్రవరము) బి.వీరభద్రరావు (టీచరు తుని) వేమూరి రామకృష్ణారావు (పితాపురం రాజావారి కళాశాల ప్రిన్సిపాలు) లక్కరాజు సుబ్బారావు (హైకోర్టువకీలు) దర్శా వెంకటేశ్వర రామదాసు బి. ఎ. బి. ఎల్., కొమ్మిరెడ్డి కేశవరామమూర్తి నాయుడు బి. ఎ. గార్లు.

చిత్రకళాసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి డామెర్ల వెంకట్రావు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు, డాక్టరు కజిన్స్ గారిని ప్రదర్శనమును బహిర్గతము చేయుటకు కోరుచు, ఇట్టి అద్వితీయమైన విద్వాంసుడు వచ్చి యీ సంవత్సర మిప్రదర్శనమును బహిర్గతము చేయుట గొప్ప అదృష్టముగా భావించుచున్నాననియు, అంతే కాకుండ ఏవలననైతే యీ చిత్రకళాసంఘము దినదిన ప్రవర్ధింపబడుచున్నదో అట్టి వన్నె కెక్కిన-పోవటలు శ్రీ పితాపురం మహారాజాగారు దయచేయుట మిక్కిలి అదృష్ట మని యెంచవలసిన దనియు చెప్పిరి.

ప్రదర్శనమును బహిర్గతము చేయుచు డాక్టరు కజిన్స్ గారు తమ చిన్న యువస్వామియలో నిలువ బట్టించి. ఆంధ్రదేశమున దర్శించుట యీ సంతకర్తవ్యమే ప్రథమము. అందులో మతియొక పర్యాయము యీ విధముగా రాగల్గినందులకు నా భాగ్యముని అనుకుంటున్నాను. ఆంధ్రదేశము వచ్చి ఆంధ్రుల మంచి వాత్సల్యమును పొందగల్గి నందులకును, వారి స్వకీయమైన చిత్రకళను గాంచుటకును వీలైనందులకు నాయదృష్టము. అని నుడిచి జీవితమునంతట ముఖ్యాదర్శము సంఘీభావము గల్గియుండుట, అట్టిది సంఘటిల్లుట యీ సమయమునందు జరుగుచున్నది. ఏలనగా రాజకీయ మత సాంఘికసభలలో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగి కొందరు ఆయాసభలకు రాజాలరు. కాని యీచిత్రకళ విషయములో అట్టిభేదము లుండవు. అందరూ ఒకటేటకు చేరుటకు వీలైన స్థానము యిదియని తెలియుచున్నది. దీనివలననే జాతీయ జీవనమున సంఘీభావము కుదురును గాక యని కోరిరి.

మిమ్ము ప్రదర్శనభవన తావులు తెరువబడెను. అందురును ఆకుగతంతో సంతోషపడనములతో ప్రదర్శనమునకు బాడ సాగిరి.

ప్రదర్శనముయొక్క వివరములు తరువాత ప్రకటింపబడును. ప్రస్తుతములో నీ క్రిందివిషయములు పరిశీలించి నంత వరకు తెలియజేయుచున్నాను. రాజమహేంద్రవరములో నికటి సంవత్సరమున జరిగిన ప్రథమ ప్రదర్శనముకన్న నేటి ప్రదర్శనము కొంతవఱకు హెచ్చుస్థితి నున్నదని చెప్పవచ్చును. నిరుడు పోటీకివచ్చిన కళలు చేతిపనులు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడెను. ఈ సంవత్సరము బదులుకాని అనేది దొకటి చేర్చబడెను. అనగా ఓవిధ ప్రాచీన, అధునిక చిత్రరచనలను కొందరివలన సంపాదించి ప్రజాప్రబోధము నిమిత్తము ప్రదర్శించిన కాని అవి పోటీకిగాని, బహుమానములకుగాని, ప్రదర్శింపబడవు. ఇవి యింకను విరివిగా చూపబడియుండలేదు. ఇకముందు పెట్టబడనని తెలియుచున్నది. పోటీకివచ్చిన ప్రదర్శనకర్తలు నిరుడు సుమారు 250 వరకున్నవి. ఈయెదు 250 వరకున్నవి. సంఖ్యావిశేషమే కాక కళాగుణవిశేషముకూడ హెచ్చని చెప్పవచ్చును. ఈ సారి భారతదేశ ప్రసిద్ధ భాగముల నుండియు ప్రదర్శనములు పంపబడెను. అందువలన ఆయా కళావిశేషములు భేదములు చక్కగ పరిశీలించుటకు వీలగుచున్నది. కాని ప్రముఖులైన చిత్రకళాప్రవీణుల లేఖనములు ఉత్తర, పడమర, భాగములనుండి

వచ్చినట్లు కన్పించుటలేదు. ప్రవీణులయిన సిందాలాల్ బోసు గారి స్వాభావికపరిణామములను చిత్రించినపటములు చూడు, నాలుగు కాన్పించుచున్నవి. ఆంధ్రులలో డామెర్ల వెంకట్రావుగారి లేఖనములు 40 వరకు నున్నవి.

బహుమానములు

శ్రీయుత బి. సి. లా, చట్టోపాధ్యాయగారు మున్నగువారు పరిశోధనము చేసి యీ క్రిందిబహుమానము లియ్య సేర్పాటు చేసిరి.

సామాన్య బహుమానములు

చిత్రకళాసంఘముయొక్క బహుమానము రూ 116.- డామెర్ల రామారావుగారి “పుష్పాలంకార” చిత్రలేఖనమునకు, రూ 100 లు బహుమానములు, (1) డా. రామారావుగారి “రామ వివశనము” (2) ఎల్. ఎల్. టాస్కరు (బొంబే) గారి “శ్రీరామదేవాలయము, నాసిక్” పటమునకు, (3) ఎల్. సుల్తాను అహ్మద్ బీగారి “ఏకాంతస్థ” పటమునకు (landscape painting)

ప్రత్యేక బహుమానములు

రూ 50 ల బహుమానము ప్రత్యేకము వంగదేశీయ చిత్రకళాపద్ధతికి సిందాలాల్ బోసుగారి “వర్షము” అను పటమునకు.

రూ 50 ల బహుమానము ప్రత్యేకము శ్రీలంక వచ్చేది. శ్రీమతి డామెర్ల సత్యవాణిగారు వ్రాసిన “రాధ” పటమునకు ప్రత్యేకముగ ఆంధ్ర చిత్రలేఖకులకు.

రూ 50 ల బహుమానములు (1) వి. బాబూరావుగారి “పద్మము” పటమునకు (2) డా. వెంకట్రావుగారి “తూర్పు కనుకలలోని గోదావరి” పటమునకు. చేతిపనులకు (Crafts) (1) కె. వరహంగిగారి దంతము తాళేలు గల్ల వీనితో తయారు చేసిన పొకచుట్టలపెట్టు (2) ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకు తివాచులు ప్రదర్శించినందులకు.

ఇంకను కొన్ని చిన్న బహుమానములు మరికొన్నిటికి ఇయ్యబడును.

సాయంకాలము సుమారు 6 గంటలకు పెద్ద బహిరంగసభలో ప్రదర్శనభవనమునకుదురుగా డాక్టరు కజిన్స్ గారు “జీవితమునందు కళయొక్కస్థానము” అను విషయమును గురించి బహుచక్కని ఉపన్యాసమును ఒకగంటకాల మిచ్చి సభ్యుల నానందపరచుట జేసిరి. వీరి యుపన్యాసమునందు చిత్రకళ అన నేమో, దానియొక్క చరిత్ర యేమో, వివిధకాలములందు వివిధదేశములందు దానినిగూర్చి యభిప్రాయము లేమో చెప్పబడెను. చిత్రకళ అభివృద్ధిచేయవలసిన దని కోరుచు, ప్రభుత్వము కళలకై ప్రత్యేకముగ శోకమంత్రిని నియమించుటలు ప్రజాభావము పెంపొందింపవలయు ననియు కోరిరి.

రాత్రి 9-10 గంటలకు శ్రీయుత హరిందినాథ చట్టోపాధ్యాయగారు ఇంగ్లీషు పేర్కొనియు రచించిన హాస్టెలు, బెక్టెల్లో నాటకములనుండి కొన్ని సోలీల్వీలు నూతనపద్ధతిని సర్వస్వతీ భవన మను నాటకశాలయందు ప్రదర్శించి సభ్యుల మెప్పించిరి. వీరి ప్రదర్శనములో సామాన్యముగా నీజేశమున శ్వేతముఖులు నాటకపాత్రములను తయారుచేయు రీతిని, పాశ్చాత్యదేశములలో నాటకరంగములలో ప్రదర్శించు రీతికిని భిన్నము కన్పించుచున్నది. పాశ్చాత్యులని నైతిక దైవిక వృద్ధయాంతర్గతభావములను భారతదేశీయ ప్రత్యేకనిపుణతను విజ్ఞానమును వెల్లడించు మానవునిహాజభావమును వెల్లడించుచు చక్కగా ప్రదర్శించిరి. తరువాత డాక్టరు రవీంద్రనాథథాగూరుగారి ఇంగ్లీషు బెంగాలీపద్యకావ్యముల నుండియు, తాను స్వకీయముగా వ్రాసినవియు నగు పెక్కుపద్యముల జదివెయు, హోమ్లీయమువారి గానము చేసెయు సభ్యులహృదయముల నుహ్వాంకింపజేసిరి. ఈ ప్రదర్శనమునకు సుమారు 200 మంది దయచేసిరి. 12 గంటలకు ముగింపు కాబడినది.

నేటి యదయమున 8 గంటలకు వైదా వెంకటచలపతి పురమండిగమున “ప్రాచీనవిజ్ఞానము - ఆధునిక ఆచరణ” అను విషయమునుగురించి ఒక ఉపన్యాసమును ఇన్వజ్ఞానసమాజము వారి యాజమాన్యమున జరుపబడినసభలో ఒకగంటకాలము ఇచ్చిరి.

ప్ర మేహాబిందు ఘృతము

ఇది రససంబంధమైన భావధారణ సాంఘిక విశ్లేషణ వ్యాఖ్య, సంగీత, సకల సాహిత్యముల మొదలగు జాతీయ ఆమోఘముగ వర్ణింపబడిన చిత్రము. సందేహము సాహిత్యమునందు 12-15 బొట్లు లేకుండా నడచును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-8-0. ఒకబుడ్డిని పొడిచి అన్నియు మీట తెలియును.

సీతారామాచార్య బ్రదర్స్

హిందూమూలీక వైద్యస్థానము రాజమండ్రి

శ్రీశేషు లగు ఉప్పటూరి ఆళ్వారు శ్రేష్ఠిగారు

బుధవారము రాత్రి శ్రీరాధిసన్నిధి కేగిరి

(19-3-24) తేది 10 గంటలవఱకు శ్రీ ఆళ్వారుశ్రేష్ఠిగారి స్వర్గస్థలై :ని తెలియజేయుటకు వ్యాకల మగుచున్నామి. చెప్పి రాష్ట్రములో వి. వెంకటేశ్వర శ్రీ అండ్లము అను కలపెనని ఎరుగనివా యుండరు. దానిని స్థాపించి అభివృద్ధిగానికి దెచ్చిన దీయక, హో అండు కో ఆను నుగర్వమైన అచ్చాక్షిమును స్థాపించి అభివృద్ధిగానికి దెచ్చిన దీయక, ఈమధ్య వన్న మెంటు వారికి ది వెన్నుల పొట్టలైని కొని దానిని అభివృద్ధిగార్తములో బెట్టుచున్న దీయక. ఈ కడటి ఉద్యమము ఇకను పూర్తి కాకమునుపే మూడునెలలకు వెనుక బుద్ధి అరగియై ఆశోక్కుడచెడి వారు కాలభక్తము నొందిరి.

ఇట్లు బుద్ధిశీలిలో నుండియే తాము పదివేల ఖర్చు పెట్టి వ్రాసుండిన శ్రీరామాయణచరిత్ర పటములకు మరి పదివేల ఖర్చుపెట్టి సుసోమము చేయించి అభివృద్ధి అన్న దానమును భందానము చేయించిరి. చూడ కన్నులవంకపుగా నుండు ఈ పటములు గోవిందస్వకాని వీధిని వారిచే ఒక లక్షరూపాయల ఖర్చుతో స్థాపి పంపిన సమయమును చూడవచ్చును. వారిచే స్థాపింపబడిన ధర్మసంస్థలను, వారిచే ఉత్తరమును పొందినవారి విషయమున, ఇక్కడ వ్రాయ అవకాశము చాలదు.

ఈజన ముది వ్యాపారనేత్ర ఉదార స్వభావుడు, నిదానము గలవాడు.

ఈ మరణమునకు వారి జాతుర, అల్లుడు, మనమల్లు, మనమల్లరాండ్రు, మనిరవమల్లు, అన్నమల్లు, కమ్మడు మొదలగు బంధువులమే గాక అసంఖ్యాకులగు మిత్రులు, సేవకులు, ఉపకారమును పొందిన వారు గూడ విచారమున ముగియించుకొనురు.

అర్ధశాతాబ్ది జీవయాత్ర వారంభించి లక్షలుగడించి జీవవేళ ధర్మార్థము వెచ్చించి అందరివలన మెప్పు గలుగునట్లు మూడు గొప్పసంస్థల స్థాపించిన ఈ ఉత్తముని జీవచరిత్రమును విపులముగ ముందు వ్రాయుచుము. దాని జదిచి భవన యువకులు కాశ్యాత్సమును బొందుదురు గాక!

పు ర వా సి.

జాతీయవిశ్వవిద్యాలయసభ

అడయూరులో సమావేశము

ఆంధ్రపట్టభద్రుల కొక విజ్ఞప్తి

(కార్యదర్శి లగు బి. ఎల్. కర్మ బి. ఏ. టి. గారు మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు.)

ఏ నీచులు 12 వ తేదీని జాతీయ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క నాలుగవ స్నాతక మహోత్సవము యగవోపు చేస్తుంది. ఆ జాతీక పట్టభద్రుల సేవలు అడయూరునకు వచ్చేవరుగావున పట్టభద్రుల సమావేశము పోక దానిని జరుపు అత్యవసరమని మొన్నటి దినము కార్యనిర్వాహక సభవారు సమావేశమై తీర్మానించియున్నారు.

కార్యనిర్వాహక సభవారి తీర్మానము ప్రకారము పట్టభద్రుల సుఖమునారి ప్రత్యేకసభ ఏప్రిల్ 12 వ తేదీ కువారమడ నును 9 1/2 గంటలకు డామెర్ల గార్డుస్సులో జరుగును సంఘాధ్యక్షులగు ప్రొఫెసరు గారువందరి ప్రసాదు ఎం. ఏ (క్యాంటాబు) గారు సభ కార్యక్రమ కరీంతురు. పట్టభద్రుల శ్రేయో వాయువున ముందుముందు చేయవలసిన కార్యకలాపములకు నీ సభలో నిర్వహించి తీర్మానింపబడును.

పట్ట భద్రులందరూ సభకు తీవ్ర విచ్చేయ ప్రార్థింతులు. అవివాద్యములైన కార్యముల తొందరలవలన సభకు రావాలని పట్టభద్రుల సభవారు ముందుముందు చేయవలసిన పనులను గురించి తమతమ అభిప్రాయమును సభా కార్యదర్శిగారికి సాధ్యమైనంత త్వరతో తెలుక గోరుచున్నాము.

ఇకర ప్రాంతమునండి కచ్చు పట్టభద్రుల డామెర్ల గార్డుస్సులోనే వసతు శ్రేయోపచయంనిచ్చుటకు తమ ఆగమమును గురించి గాగ్యకర్తలకు ముందుగా తెలుక ప్రార్థింతులు. ఆంధ్ర పట్టభద్రులలో వసేల చిరునామములను లభింపజేసు, చిరునామములు తెలియనందవలన సభానిమింపబడుచు చారిత్రి పోస్టుకార్డు ఇంటికరకు బంతులకు కలపండిది కాదు. అందులకు వారు మమ్ముల క్షమింతురు గాక! ఇప్పుడైనా వారు తమ నిలాసమును కార్యదర్శులకు తెలిపిన విధములు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924వ సం॥ మార్చి నెల 24 వ తేది

సోమవారము

సమాగమము

గొంధిమహాత్ముని సందర్శించుటకు, వివిధ ప్రాంత నాయకులను యీవారములో జవెం గ్రామమునకు జనుచున్నారు. వండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, చిత్రంజనదాసు, మన్నగు ప్రముఖులు మహాత్మునిగిరిని ప్రస్తుతిస్తేని గూర్చి ముచ్చటించె డరు. వారితోగలిసి సందర్శించుటకును గ్రహించు వరకు, శాసనసభల విషయమై తనయభిప్రాయమును దెలుపకని, మహాత్ముడు బలియించెను. గొంధి మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనిన పిమ్మట, నాయకుల చిత్రములకి శారెననటకు సందియము లేదు. విశుద్ధ సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమును తక్షణవృత్తో కొనసాగించుటకు, వారికి స్థైర్యము గుడరకబోయెను. వీరి మనములు పరిపరివిధముల మరలసాగెను. ఒక్కో లీసర్గయమును కావించుటలో మహాత్ముడు పొరబడెనని భావించినవారు పలువురు గలరు. వీరిలో కొందరు తక్షణ శాసనోల్లంఘనమును, మరికొందరు శాసనసభా ప్రవేశమును ప్రతి క్రియగా సూచించిరి. శాసనోల్లంఘనము వెనుకబట్టినను, శాసనసభా ప్రవేశమును గూర్చి బట్టుకొనినవారు చాలమందిబయలుదేరిరి. కాంగ్రెసుసభ స్వర్ణయముల ధిక్కరించుటకుగూడ వీరు సమకట్టిరి. శాసనసభా బహిష్కారవాదులను, పాపండులనియు, మూర్ఖులనియు, వీరు నిందింపసాగిరి. గయలో శాసనసభా బహిష్కార తీర్మాన ము మోదించబడినను, వెంటనే దాను ప్రభుత్వం తీవ్ర ప్రతిఘటనమున, దేశభిప్రాయము కొంతవరకు మారిబోయెను.

ఉల్లీ కాంగ్రెసుసభలో శాసనసభా ప్రవేశ తాదులకు స్వేచ్ఛ యొసగబడెను. కాకినాడ కాంగ్రెసు సభలో, ఉల్లీ తీర్మానమును కదిలించలేదు. శాసనసభా బహిష్కార ధర్మము నిలిచియున్నను, శాసనసభలలో ప్రవేశించుటకు గల నిరోధములు దొలగింపబడెను. శాసనసభా బహిష్కార వాదులకును, ప్రవేశవాదులకును గల పోరాటములు కాకినాడలో సంతరించినందులకు, దేశమునందు శాంతి ప్రాప్తి లభించెను. అనుభవమువలన గాని సత్య మెక్కిడుగా కనిపింపము గ నేరదు. స్వరాజ్య తాదుల సిద్ధాంతముల పట్టుత్వము పరీక్షలో గాని బయ్యెను. ఈ విషయముగూర్చి భిన్నాభిప్రాయ మున్నను, నిర్మాణ కార్యక్రమముగూర్చి ఉభయ పక్షములకును ఎట్టిభేదము లేకుండెను. అసహాయోద్యమమును శాసనసభలకు వెలుపల కొనసాగించినను, లోకల కొనసాగించినను, నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించకదప్పని ఉభయములు అంగీకరించిరి. అందుచే, ఉభయములుగలిసి యీవారమునకు మొదలకొనిన కలకత్తా సభల కెట్టి అభ్యంతరముండజాలదు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ శాంతిసభ్యములను సమకూర్చునది. మహాత్ముని ఆగమనమున కనుకూల వాతావరణము నేర్పరచినది. మహాత్ముడు నిర్బంధము కుడుననాటినుండియు దేశమునందు మరల కదలిక గలిగినది. మహాత్ము సంతోషము దేశమునందు ప్రతిధ్వనించుచున్నది. జబ్బుస్థితిలోనున్నను,

అతని యుపదేశములు ప్రజలలో నూతనోత్సాహమును ప్రజ్వలించజేయుచున్నవి.

బడ్డెట్టును ప్రవేశకొట్టకముందు, నెహ్రూగారు గొంధిమహాత్మునితో కలిసి ముచ్చటించిరి. బడ్డెట్టు ముగిసినపిమ్మట, మరల యాలోచించుటకు వీరు వెడలుచున్నారు. బడ్డెట్టు నిరాకరణము విషయమై నెహ్రూపక్షమువారు చలముగ బ్రవర్తించినను, తుట్టుతుడకు ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించి ధన్యత గాంచిరి. మాళవ్యాగారు సయితము, చట్టనిరాకరణమునకు బూనుకొని, స్వల్పలాభములను పాటించకుండుట గొప్ప విశేషము. జాతీయపక్షమువారు, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనినందులకు వారి నంతయు ఆభినందింపవచ్చును. కాని భవిష్యత్కర్తవ్యమేమని విచారించవలయును. గొంధిమహాత్ముడు త్వరలో తన యభిప్రాయములను ప్రకటించునుగాన, యీ విషయమై కడుదూరము చర్చించవలసియులేదు. ఒక్కసంగతిని మాత్రము కనికెట్టవచ్చును. ఉల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానములు కలతలను మాన్పుటకు బనికవచ్చినను, కాంగ్రెసు పక్షమువారందరును ఒక్కత్రోవన నడుచుటకు వీలు గలిగింపక బోయెను. ఎవరి యిష్టమవచ్చిన రీతిని వారు నడుచుటవలన, పోరాటములు సమసింప, సత్వర కార్యసాధనమునకు అవకాశ ముండనేరదు ప్రతిపక్షుల నెడర్కొనుటకు తగిన బలము వృద్ధిగాంచనేరదు. ఇట్టి లోపములు గనపించుచునే యున్నవి. కాంగ్రెసుసభవారు, శాసనసభలకు బోవలదని గాని, బోవలయినగాని విధించి, కాంగ్రెసు నిర్ణయముల నంగీకరించుట కెల్లరును సంసిద్ధులయినచో ప్రజాశక్తి ప్రజ్వలి చెడిది.

అట్టి యదృష్టము భారతభూమికి బట్టదయ్యెను. కాంగ్రెసు సభవారు శాసనసభా బహిష్కారమును విధించి, నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము గూర్చి ఎక్కడు ప్రార్థనలు గలుగజేసి, కార్యసానుకూలపు ఏర్పాటుల గావించియున్నచో, శాసనోల్లంఘన సంసిద్ధత దేశమున కలవడియుండును. అట్టి వలెనే తదితరులును శాసనోల్లంఘనమును శాంతిముగ నడుపుటకు శక్తిని సంపాదించియుండెడివారు. ఈ విషయమై సందేహించ నక్కరలేదు. నాగపురపు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినపుడు పరిస్థితు లెటులుండెను? ఒకవంక శాసనసభా ప్రవేశముగూర్చి తీర్మానము నాందోళన జరుగుచుండెను. బహిష్కారపక్ష నాయకులు పలువురు నిర్బంధముల ననుభవించుచుండిరి. ఒక్కంగలవారు ఉత్సాహవంతులయినను దేశమును నడుపుటకు శక్తి మంతులుగాకబోయిరి. వివాదములతోనూ, సిద్ధాంత రాధాంతములతోనూ కాలము గడచిపోవుచుండెను. ఇట్టి స్థితిలో నాగపురపు సత్యాగ్రహము ప్రారంభమయ్యెను. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు దీనియందు పాల్గొనకబోయిరి. అటులయినను, దేశ దృష్టియంతయు, సత్యాగ్రహమువంక కే దిరిగెను. అన్ని భాగములనుండియు వాలంటీరులు తండోపతండములుగవిచ్చేసి సత్యాగ్రహసంరంధమునందు పాల్గొనిరి. స్వరాజ్యధ్వజగౌరవమును నిలువబెట్టుట కన్నిప్రాంతములవారును బూనుకొనిరి. తుట్టుతుడకు సత్యాగ్రహోద్యమము విజయము గాంచెను. స్వరాజ్యపక్షము సుప్రతిష్ఠితమయ్యెను.

కేవల రాజకీయోద్యమము కొరకు సత్యాగ్రహము నవలంబించుటకు సాధ్యమగునా గాదా యను సందియము తొలగిపోయెను. ఇట్టి శక్తియే శాసనోల్లంఘన సంఘమువారు గుంటూరుకు విచ్చేసినపుడు, ప్రజ్వలిం చెను. నాగపురమునందును, గుంటూరునందును, జయితోయందును వెల్లడియ

యిన సత్యాగ్రహశక్తి, తగిన పరిస్థితు లున్నచో దేశమునం దన్ని భాగములందును పరిస్ఫుటము గాగలదు. ఇందుకొరకు నిర్మాణ కార్యక్రమము శ్రద్ధతో నిర్వహించుట యవసరము. కాంగ్రెసుసభ్యులు దృఢశక్తియై పాటుబడియున్నచో, స్వరాజ్య మీసరికి సిద్ధించియుండెడిది. అవిషయ మటుండ, శాసనసభా ప్రవేశమునయినను కాంగ్రెసుసభ విధించి, అసహాయము నక్కడగూడ కొనసాగించుట కుత్తరు విచ్చియున్నచో, దేశమంతయు శాసనసభలను వశపరుచుకుని, యీసరికి వానిని ధ్వంసము జేయుటయో, పరిపాలనమును స్తంభింపజేయుటయో జరిగియుండెడిది. సామ్యభావమువలన నెంతటి కార్యము నయినను సాధింప వీలగును. మహాత్మువారి గారు కలకత్తాలో నుపన్యసించినటుల, ఇరుపక్షములవారును శాసనసభలో బ్రవేశించియున్నచో మధ్యరాష్ట్రములలోగలిగిన విషాదస్థితియే మిగిలిన రాష్ట్రము లన్నిటిలోను గలిగెడిది. హిందవశాసన సభలో బడ్డెట్టు అంతయు సునాయాసముగ నిరాకరింపబడెడిది.

భారతీయులచలన మేకముఖమున నడుచుటకు వీలుగానందుటకు చింతింపవలసియున్నది. కాని జరిగినదానికి వగచి ప్రయోజనములేదు. గొంధి మహాత్ముడు లేనిసమయమున, దేశస్థితి అంధ కారబంధురముగ గనబట్టి నసహాయమున, కాంగ్రెసుసభా ప్రతిష్ఠ నిలుచుటకు చేతనయినరీతిని నాయకులు కృషివలసివేసి, మహాత్ముడు మరల బడలుటవచ్చుటచే అతడు శాసించిన విధమున నడుచుటయే ఎల్లరి కర్తవ్యము. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనకపూర్వము, హిందూ దేశమంతయు అతనిని శాసకునిగా నియమించెను. అతని నాయకత్వమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముంచెను. అట్టి యదృష్టియే శాసమున నిలువబడుట కర్హతగలవారు పిమ్మట గనుమీపకుండిరి. మరల గొంధిమహాత్మునే అట్టి యున్నతీర్మానమున జేర్చి, అతని యాదేశముల ననుసరించుట కెల్లరును ప్రమాత్నించుచో, స్వరాజ్య మచిరకాలములోనే సిద్ధించుననుటకు సందియము లేదు. శాసనసభా ప్రవేశమువలన గలుగదగిన లాభ మేమియో వెల్లడియైనది. ప్రతిష్ఠంభములను జయప్రదముగ నిర్వహించిన పిమ్మట నయినను, నిర్మాణ కార్యక్రమమే శిరస్థిమగును. శాసనసభలద్వారా పరిపాలనము జరిగించుట కిట్లు గలుగజేసినను, వానిని బలీకరంప యధేచ్ఛ, పరిపాలించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారములు గలవని దెలుపనక్కరలేదు. సర్దిఫిట్టు అత్యుత్తమును ప్రయోగించి, శాసనసభల నిరోధమును నివారించి, ప్రభుత్వము వారు తమ యిచ్చను నెఱవేర్చుకొనగలరు.

అందుచే ప్రతిష్ఠంభముగాని, శాసనసభలలో నవలంబించెడి మరి యెంతరసాధనముగాని, పరిపాలనమును అరికట్టజాలదు. నిరంకుశత్వ మెప్పుటివలె చెలరేగుచు నేయుండును. కాని స.స్క.రణములనుబాంకము మాత్రము దొలగిపోయి, పరిపాలనపు నిజస్వరూపము వ్యక్తమగును. పరిపాలనము స్తంభింపవలెనని, పన్నులను నిరాకరింపవలసివచ్చును. అప్పుడు మరల మహాత్ము కార్యక్రమమే శిరస్థిమగును. ఎటుదిరిగినను, తుదకు మహాత్ముని మార్గము ననుసరింపక, స్వరాజ్య పక్షమువారి కయ్యను వీలుండజాలదు. శాసనసభలు నిరుపయోగము లని, అసహాయోద్యమారంభము నుండియు వీల్లడియగుచునే యుండును. శాసనసభల ప్రతిష్ఠ వెనుకనే అంతరించెను. ఇప్పుడును మరల నాసంగతియే వెల్లడియయ్యెను. శాసనసభా నిరోధమయినను, మధ్యరాష్ట్రములలో దప్ప ఇతర రాష్ట్రములలో సాగలేదు. బెంగళులో

సయితము జాతీయపక్షమువారు బడ్జెటునంతను పూర్తిగా నిరాకరింపకబోయిరి. రిజర్వును శాఖా వ్యయమును మాత్రము నిరాకరించి, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖావ్యయమున కంగీకరించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వము అసలే బహిరంగము, దానినంతరింప జేయవలయు ననియు తలపెట్టినపుడు, ఒక శాఖపట్ల నభిమానము జూప నవసరములేదు. మిగిలిన రాష్ట్రములలో యీమాత్రమయినను జరుగ లేదు. చెన్నపురి యందు అంతఃకలహముతో ప్రోద్బలమయియున్నది. బొంబాయిలో, హార్నిమెనుగారి ప్రభాసమును తొల గింపవలయునను తీర్మానముసయితము, శాసనసభ వారిచే నిరాకరింపబడెను. బడ్జెటులు దాదాపుగ నన్నిరాష్ట్రములలోను అంగీకరింపబడెను. కేంద్ర శాసనసభలో సయితము, బడ్జెటులోని యంత ములు నాలుదిప్ప మిగిలినవి యంగీకరింపబడెను. ఆనాల్గు గ్రాంటులును పునరుద్ధరింపబడెను. నిరాక రింపబడిన ఆర్థికచట్టము మరల సర్టిఫై జేయబడెను. పరిసీతు లీతరున నున్నవి. ఇకముందేమిజరుగవలెను? ఆప్రశ్నయే నాయకుల సమావేశమునందు పరిష్క రింపబడును. శాసనసభలలో జరుగదగినవిని జరిగినది. నందిగమగు బడ్జెటులమయము గడచిపోయినది. ఇక ముందు, ఉభయపక్షములవారును గలిసి జాతీయ నిర్మాణమును చేపట్టినగాని ప్రయోజనముండదు. సంస్కరణముల ప్రథమ దోలగిన పిమ్మట, నిర్వహించదగిన కార్యమిదియే. వేరొక మార్గము వలన ముక్తిదొరుకదని నిశ్చయమగుటచే నిర్మాణమును కొనసాగించక వలనుపడుదు. స్వరాజ్య పక్షమువారు శక్తివంచనలేక, యిక్కార్యమును సాధింపవలెను. శాసనసభలందే ప్రధాన మగు కార్యముగలదనియు, వెలుపల జేయదగిన దంతగ లేదనియు భావించజనదు. మితవాదులటుల దలం చిన తలంతురుగాక. ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించిన జాతీయపక్షమువారు మాత్రము అటుల దలంప వీలులేదు. మరల పరాక్రమ భావమును వహించి లాభములేదు. పారమెంటు సభవారి అనుగ్రహమునుగాని బ్రీటిషువారి అనుగ్రహమును గాని నమ్మకొనుట అసగలమగును. స్వశక్తిపై నాధారపడియుండుట దప్పు హిందూదేశమునకు వేరొక మార్గము గనుపింపదు. హిందూదేశమునకు పరులు ముక్తి నిష్కృపజాలరని, గాంధీమహాత్ముడు మరియొక మారు చాటియుండెను. ఈ సత్యమును ఎల్లరును గ్రహించి, జాతీయశక్తిని వృద్ధిపెందించె దరుగాక! ఇతిరరాష్ట్రము లటులమెలగినను, ఆంధ్ర దేశము గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞాను శిరసావహిం చునని నమ్మదము. మహాత్మునికి ఆంధ్రదేశముపై గాఢవిశ్వాస మింకను గలదు కొంతకాలమునకు ఆంధ్రదేశమే హిందూదేశమున కంతకును కద్దరును సమకూర్చవలసి వచ్చునని, మహాత్ముడు దెలిపి యుండెను. కద్దరునిర్మాణమును త్వరిత బూర్తిజేసి మహాత్ముని సంకల్పమును సఫలపరుచుటకు ఆంధ్ర దేశము బూనుకొను గాక!

దక్షిణాఫ్రికా పంతము

భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూఢములలోనుంచు టకు నిర్బంధించిన క్రూరచట్టమును కొనసాగించుటకు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినటుల మహాత్మునికి తంతివార్తచేరెను. ఇంతకన్నను వేరుగ జరుగునని ఎవ్వరును తలంపలేదు. సరోజినీదేవిగారి వక్తృత్వముగాని, ఇండియాప్రభుత్వమువారి విన్నప ములుగాని, బోయరు సేనాని మనస్సు గరిగించు నని తలంచుట వ్యర్థము. ఈ చట్టమును భారతీ యుల నెక్కరిని బాధించుటకు మాత్రమే నిర్మించినటుల, ఇప్పుడు వెల్లడియగుచున్నది. విదేశీయులు, యూరో-ఆఫ్రికనులు, మలయాదేశస్థులు,

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని పుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథాశక్తిని తోడ్పడుడు

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు

పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

౯౭౦౪-౧-౧

ఇది వరకు

౪౪౭౫-౪-౯

ఇది వరకు

(తెనాలివసూలు)

చావలి నాగేశ్వరరావుగారు	౨౫	౦	౦
శివద్రష్ట రామయ్యగారు	౪	౦	౦
కొల్లా సుబ్బారావుగారు	౨౫	౦	౦
సంకా చినవెంకటప్పయ్యగారు	౧౦	౦	౦
వారణాసి వీరరాఘవస్వామిగారు	౧౦	౦	౦
కొమ్మూరి రామలింగంగారు	౧౦	౦	౦
ప్రభల చంద్రశేఖరశర్మగారు	౧౦	౦	౦
దేవ కనకసుందరంగారు	౧	౦	౦
కొమ్మూరి వెంకట్రామయ్యగారు	౨	౦	౦
అత్తోట రఘుపతిరావుగారు	౨	౦	౦
మహమ్మద్ యస్సాయిల్ సా హెబుగారు	౨	౦	౦
గోవిందరాజు వెంకటసుబ్బారావుగారు	౧	౦	౦
తూములూరి శంకరరావుగారు	౧	౦	౦
చింతపల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	౧	౦	౦
పిలిపాటి శీతారామస్వామిగారు	౧	౦	౦
జొన్నలగడ్డ పున్నయ్యగారు	౧	౦	౦
చండూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు	౨	౦	౦
డాక్టరు కామమాను వుళ్ళెక్కిగారు	౨	౦	౦
కూచిభట్ల వెంకట రమణయ్యగారు	౪	౦	౦
(కుమార్తె వివాహసందర్భమున)			
జొన్నలగడ్డ సోమయ్యగారు (కుమారుని వివాహసందర్భమున)	౧౦	౦	౦
గుడిమెళ్ల తిరుమల లక్ష్మీవరసింహా			
చూడ్యులుగారు (శిరంగపురం)	౨	౦	౦
క్రీమతి చదలవాడ భిక్షావతిగారు (మేడికొండూరు) (కుమార్తె వివాహసమయమున)			
మొక్కరాల సత్యనారాయణమూర్తిగారు పెనుగొండ, కృష్ణాజిల్లా	౧	౦	౦

మొ||

౯౭౦౪-౧-౧

మొ||

౪౪౭౫-౪-౯

ఆఫ్రికాదేశీయులు మున్నగువారిచట్టపు దాడినుండి దప్పించబడిరి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారు పేలవమగు కారణముల నెన్ని జెప్పుచుండినను, ఇప్పుడు వారిచర్యలకసలే యాధారమేమియు లేదని స్పష్టమగుచున్నది. భారతీయులు ప్రత్యేక ప్రదేశములలో నివసించుట కెన్నటికిని సమ్మతించరని, దక్షిణాఫ్రికా తంతివార్త ప్రకటించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు సూచించినటుల, స్వల్పసేనాని పేరెన్నిక గన్న రాజనీతి కొవిడుడు. అవసరము వచ్చినపు డెన్నితీయనికలుకుల జెప్పినను సమయము వచ్చినపు డతడు తన పంతమును నెగ్గించుకొనకమానడు. దక్షిణాఫ్రికా యూరపీయనులు భారతీయులను పీడించుటకు కంకణము గట్టుకొనినపుడు, వారికి సదృష్టంబులు చెవిని దూరజాలవు.

మంత్రుల పరిపాలనము

మంత్రుల పరిపాలనముగూర్చి చర్చించుటకు, మంత్రులజీతములకు సంబంధించిన గ్రాంటుపైవోటు జేయునపుడే తగిన యవకాశము గలుగును. ఇంగ్లండు మున్నగుదేశములలో నిందుకు దగిన యవకాశ మిచ్చెదరు. చెన్నపురి శాసనసభలో చాల కాలమునుండియు నీ విషయమును చర్చింపవలయునను కుశూహలము ప్రబలియుండెను. అట్టితెరి, శాసనసభ్యులకు తగినవ్యవధి నిచ్చియుండవలసినది. తగినవ్యవధి నొసగకుండుటచే, మంత్రులపక్ష ప్రతి కూలురకు, మిక్కిలి ఆశాభంగము గలిగెను. తమ

అసమ్మతిని జూపుటకై, వారు సభను విడిచి లేచి బోయిరి. శాసనసభలలో జేరి ఏమవకార్యములనో సాధింపగలమని తలచినవారెల్లరు నిరాశాపూరితులగుచున్నారు. ఏర్పాటు లన్నియు అధికారవర్గము వారి చేతులలో నుండుటచే, వారు ఎటులతలపెట్టిన నటుల జరుగుట సహజము.

ఆంధ్ర బాలగాయకులు

శర్మసోదరులను ఆంధ్ర బాలగాయకులు నిన్నటి దినము గోకేహాలులో తమ మృదుమధురగానముచే శ్రోతల నానందాభినిముందిరి. సోదరులలో కనిష్ఠుని గాతమాధుర్యము, వీణావాద్యము మిగుల వినసొంపుగనుండెను. జ్యేష్ఠసోదరుని ఫిడేలువాద్యము కడు లలితముగ నుండెను. ఉభయలకును, చిరుత ప్రాయములో నింతటి కళా పవిత్రతయలవడుట అసాధారణ మనుటకు సందియములేదు. మార్గంకికుడు గూడ బాగుడే. ఇతడు తన సామర్థ్యాతిశయమును వెల్లడిజేసి, గాయకుల గానమునకు వన్నెదెచ్చెను. మువ్వరు బాలురు, త్వరలో నభివృద్ధిగాంచి తమ కురు ఆంధ్రదేశమునకును కీర్తిదేగలని, భావించెదము. ఆంధ్రదేశమున గానకళ మెల్లమెల్లగ వికాసస్ఫూర్తి గాంచుచున్నది. ఆంధ్రగాయకులకు తగిన ప్రోత్సాహ మున్నగాని, వారి యంతశక్తులు బయల్పడనేరవు. చెన్నపురి ఆంధ్రులేమి తదితరులేమి, బాలగాయకులకు సముచితభంగి ప్రోత్సాహ మొసగి, సంగీతకళాభివృద్ధికి తోడ్పడుట ధర్మము

ఇద్దఁ గఁగూడుట కాల్పబడి తుకగ్గతులై. పోలీను
వారినొగతి విచారించుచుండ ముగ్ధుఁడ అబ్బులు కాల్పబడిరి.
వారికిగాడ గాయములుతగిలినవి. ఒక యూచుడును, ఒక అబ్బి
వాడును గాయములచే మృతికొందరి.

శ రసోదయల గానసభ

శ్రీయుగ వ్యాసునియర భక్తరత్నాని ఆశ్రయమనన్త
న జూర్యుడును ముగ్ధులకీ నక జెకలిపోయిరి.
వ్యాసునియర భక్తరత్నాని విద్యుదాకాశవర్ణిని
గాదింపిరినక నకు ముగ్ధునిక.

అందుచేతనే దేశీయ పరిశోధనా పత్రిక ప్రచురించబడినది. "దేశీయ పరిశోధన" అని అయిన ప్రారంభించెను. "అయ్యది యింతర కాలము లో మాట ముంచి నై ఆధారపడి యుండవలెను. అదినిచ్చి మా గుండ నుండవలె నన్న అందరిని మాత్రముగ సృష్టించునట్లు గంభీరమున కార్యమును నడుపవలెనని, పార్లమెంటు సభలందు సృష్టక కార్యమును జరపుటలో మెళుకరించి సంపాదించుటకు ఆప యును ఇందియను గూర్చియు, దక్షిణాఫ్రికా, కెన్యాదేశముల లోని భారతీయులగుర్చియు ప్రభుత్వ విధానమువైపున నీ దౌత్యమును గూడ త్యాగమునకు వెనుదిరుగుదును. కార్య క్రమభక్తిమిత యృచనగా నున్నపుడు భారతదేశము విముక్త ముగా మెళుకరి ప్రభుత్వమును చేసినంతమాత్రము చేయబ టవచ్చును నా కార్యము గలగలము.

కార్యక్రమమును వర్ణించునట్లు ఆయన కేమియును సందేహము లేదనియు, యెప్పటికైనను మనబలముమీదనే మనమాధారపడియుండవలెననియు గాంధీగారు ముగించిరి, "ఎప్పుడైతే పట్ట సాధ్యము గాకుండునో అప్పుడే యే ప్రభుత్వమైనను, లింగ రణ, కన్నులెత్తి, లేదా ప్రభుత్వమైనను భారతదేశవాంఛితముల సేద్యకరముగా" అనిగూడ ఆయన చెప్పెను.

కాననభా ప్రత్యేకముగూర్చియు, యావధ్యమధ్య రాష్ట్రములలోను భారత కానన సభయందును జరిగిన విషయముల గూర్చి యేమియును చెప్పకాలనని గాంధీగారగీరిరి. స్వరాజ్య పక్షమునకు యీ నెలలకు అయిన బాధనవచ్చుచున్నది. ఈ విషయములన్నియును ఆయనతో చర్చించిన గాని వారు తేసిన పను. వై యెట్టి అభిప్రాయములను గాని చెబుకలరను. ఈ చర్చ జరిగిన పిదప ఆయన తన విధానమును నిర్ణయింపగలడు.

కెన్యా విషయమై విచారించుటకు బయలుదేరిపోయి కాలిఫోర్నియాలో నిర్బంధము లేమియును లేకుండునట్లు యెంతవలెనైన జేయ కల్గునని గాంధీగారు తమభావమును చెప్పిరి. "కమిటీయందు నిజమింపబడిన సభ్యులు యిందువల్లను చెప్పలసిన దృఢమును వ్యక్తముగాను విషయము చెప్పట కష్టము" అని గూడ ఆయన చెప్పెను. "నేను ఆయన యావధి నా అభిప్రాయములను చెప్పియున్నాను, యీ కమిటీలో కాన్ఫ్రెస్ గారు, యిం లేదనియును సుప్రసాద, ఆద్రూసు గారినింటి వారలు లేనిమాటను మార్చి చెప్పవలెను. ఈ విషయమై వాసుక అప్పి విషయమును చెప్పిపోయిన వారు వారే. ఇందుకు అభ్యంతరము గాదు సుప్రసాదయెన్నారను. ఇట్టి ఖులగువారిని లేకుండ జేయుటకందదును సుప్రసాద గానించుచున్నది. దీనినిబట్టిగూడ యీ కమిటీ యేమిజేయునా అని అనుమానముగ దోచుచున్నది."

దక్షిణాఫ్రికాలో మలయాస్త్రిలు

కేపురాష్ట్రములను క్లాసు యొక్కాబిలునుండి తొలగించు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము జేసిన నిర్ణయమును గూర్చి గాంధీగారు నక్కని సంగతులనుచెప్పిరి, ఆయనయిట్లు చెప్పెను.

"ఇదిముఖ్యముగా దక్షిణాఫ్రికా స్వతంత్రమై విషయము ఈ కేపురందు యుద్ధపరిణామమును మలయాస్త్రిలు జేయుచుండును. ఈ కేపురందు అర్హతవరణలోని వచ్చునట్లు మలయాస్త్రిలు సమములను. ఇందువలన కేపురవాసులకు యుద్ధపరిణామము వారలక కష్టములగును. కావున కేపురందు భారతీయుల జన సంఖ్య 10 శేమందియే కొద్దిగ నుండుటవలన అచటివారలను ఈ కేపురము జేయుటతో కష్టపెట్టి లాభములేదని తలంపబడెను."

ఈ సంభాషణ మధ్యమున గాంధీగారు కర్నూలుమాడకు గారిని ప్రశంసించుచు, ఆయన దాక్షిణ్య, పరమమిత్రుడనియు, ఆద్రూసుగారికి మిత్రుడనియు చెప్పెను. ఆద్రూసు గారిని ఛార్జిఫాయి, అందున. ఆయన బాహుళ్య మహత్మునకు దక్షిణ భాషముగూడ ఉదయము మొదలు రాత్రివరకును వ్యతిరేక వ్యాసముల ప్రాయముండును.

"భారత దేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు మమ్ములకు యూరోపియను పరిశోధనయొక్కను యింటికి జెడలగొట్టుకదా" అని మార్గదర్శి సమైక్య అవెను. గాంధీగారు చిరునవ్వుతో కరస్పందన గావించి "అమాట మనముకే తగులదు" అని చెప్పెను. మార్గదర్శి బయలుదేరి వచ్చేముందు గాంధీసమీపమున వచ్చి ఆయన కుండవనారి కొట్టెకాటు పుచ్చుకొనుటకై పక్కలో అనుజీని లేచియుండును.

ఒక్క ఇన్స్టిట్యూషను గారు తప్ప తక్కిన ప్రభుత్వ అధ్యక్షులందఱును ప్రభావత కార్యనిర్వాహకర్షమున అధికారిగా నెన్నుకొనుటలో ఏదీపోయెను.

బెంగళూరులో గాంధీపుణ్యమాము

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి ఉపన్యాసము

పోలీసువారి మాటావిడి

బెంగళూరు, మార్చి 19:—ఇప్పుడు బెంగళూరులో విచ్చేసియున్న దేశభక్త కొందఱ వెంకటప్పయ్యగారు గారి 18వ తేదీ సాయంత్రము గాంధీపుణ్యమునకు మైసూరు కాలగ నుకమిటి యాజమాన్యమున జరిగిన సభలో నువ్వించిరి.

ఈ సభ విచిత్రపరిణామాలలో జరిగెను. అయ్యది గాంధీ మామూలొదింపకొనకుట వలన కాలగ నుకమిటివారు 18వ తేదీ సాయంత్రము బహిరంగ సభ జరుగుననియు, మైసూరు రాజకీయపరిస్థితులూర్చి ఇచటివారు కొంతగా మాటాడెనని కరపత్రముల పంపిచెట్టబడెను. దేశభక్తులు బెంగళూరులో నున్నను అయిన పేరుగాని, ఆయనకు పన్నునియవిషయముగాని ఆకరపత్రములలోలేదు. ఇట్లుండగా అన్వేషించు పోలీసుగూఢరంగులెండుండును దీక్షను యివ్వెట్లరు పూర్ణాచారిగారు 11 గంటలకు వెంకటప్పయ్యగారు గారికికవచ్చి సాయంత్రము సభలో మాటాడెదరా, యేమివిషయము మాటాడెదరని యడిగిరి. సాయంత్రము సభజరుగునని దేశభక్తులు చెలియెను. కాలగ నుకమిటి వారు ఆయనను మాటాడుమని కోరెనట. కాలగ నుక సంగతిని విచారించి మాటాడుమని అంతవరకు కోరకపోవుటవలన ఆ విషయమే రాదని ఆయనపోలీసువారితో చెప్పెను. కాని ఒకవేళ కరపత్రము మాటాడుమని మాటాడెదరా అని అన్వేషించు నూకరింపెడెంబుగా రడిగిరి. అప్పటి కేమియును జేప్పవలెనని దేశభక్తులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అన్వేషించు నూకరింపెడెంబు గారు విడిచివెళ్లెరి. కాలగ నుకాయతుల వాక్కుంధముజేసి నట్లే జేతుకచ్చునని వరుణుగారు జెప్పిరి. ప్రభుత్వ కార్యకర్తయొక్క దేశభక్తులు లేదనియు, కాలగ ను నిర్మాణకార్యక్రమమును గూర్చి మాటాడవచ్చుననియు అన్వేషించు నూకరింపెడెంబు గారు జెప్పిరి. దేశభక్తులు వారు బెంగళూరుకు ప్రచారమునకు వలెను. కాన అట్లే మాట్లాడుచున్న నిర్మాణకార్యక్రమము గూర్చియే మాటాడెదరని వాగ్దానము జేసెను. అంత అన్వేషించు నూకరింపెడెంబుగారు వెడలిపోయిరి.

సాయంత్రమునకు 144 నెక్సును ఉత్తరక కేమియు జేతుక పోవుటవలన కాలగ ను అధికారులు పోయి దేశభక్తుని సభకు అన్యక్షుడుగ నుండవలెనని కోరిరి.

భీమారావుగారు సభ్యులకు దేశభక్తుని గూర్చి చెప్పిన పిదప ఆయన ఉపన్యాసమును ప్రారంభించెను.

దేశభక్తుని ఉపన్యాసము

దేశభక్తుడు తింటులసేపు లెలుగులో మాటాడిరి. తెలుగు కన్నదము దగ్గరయగుటచేత, ప్రేక్షకులు ఉపన్యాసమును తెలిసికొనుచు వినుచుండిరి. ఆయన అంతకు యిట్లు ప్రారంభించెను ;—

"మహానాదరము జూడగల భాగ్యము గల్గినందులకు నంతోవ మునున్నది. నేనీ క్షుడికి బెంగళూరుకు వచ్చితి ఉపన్యాసము లిచ్చుటకు గాక నామాతరు అల్లుడు ఆహ్వానమున కవచ్చితి.

కేటికో గాంధీమానము ముగియెను. కాలగ ను అధ్యక్షుడు సన్నిసభకువచ్చి కొంచెము మాటాడవలసినదిగ కోరెను. కాని కేటి కార్యక్రమములో చాలమంది మాటాడవలసినటులనున్నది. నేను దీర్ఘసాధ్యము గావించుటలేదనుకొనెను. (కాటికార్యక్రమముననే దేశభక్తుడే మాట్లాడుటకు అధ్యక్షుడును ప్రేక్షకులను ఆగీకరించి.)

మహాత్ముని కలచార్యములు మిరిగినవే. ఆయన జేయి అలో కష్టములు రెండేడ్లుండి, బంబుజేసి, భగవంతునిదండల న యిప్పుడు నడుమైయున్నాడు. భారతదేశము తయై యిండుటకు సంతోషించుచున్నది. మహాత్ముడు భారతీయుడు మార్గమే గాడు. ఆయన ప్రపంచవిభాత పునపుడు. ఈ ప్రపంచములో ఆయన బోలువారుడను. అయిన రెండేడ్ల ప్రసయ, క్రీస్తీయని యు పాశ్చాత్యులు సంతోషించుచున్నారు. ఆయన మానవజాతి మును బోధించునని గొప్ప గొప్ప కైస్తవ మత గురువులనుచున్నాడు. అట్టి మహాపుంపుడు మనలో జన్మించి మనలో నుండిన కావలె సాధారణముగ నుండి చిన్న పెద్దయొక సర్వసమభావముతో నున్నాడు. ఆయన మహాత్ములము మన యొకనుగూడము. 'వెరటింటిలో' మెక్కయెడుకు రాదు'

అని లెలుగునామక గలదు. మహాపుంపునకు తనదేములోనే కేరుండదు. అయినా కేపురమునందే కరపత్ర విభజన జరిగెనది. అప్పుడాయిన యొక మహాపుంపుడని చెప్పవలె విందును. ఇట్లుంటు కాలగ మేమి! మనము బొందు ఇంగ్లీషు విద్యయే యిందుకు కారణము. ఇదంతయు పాశ్చాత్యవిద్యా మోహమువలన జరుగుచున్నది.

భారత పరిస్థితి

ఈ ప్రపంచములో ప్రతిదేశమును బోలువరోవ వృద్ధి గాంచుచున్నది. వై కా జనాను మున్నగు చిన్న చిన్న దేశములు మనకన్న మించిపోవుచున్నవి. ఇదివర లో మన భార్యల విభాగిని గూర్చి అంత చెప్పకొనవార మిత్రదేశము నున్నామే! ముందేక్కడ నుండునో ఎంతయో మనకు బడియున్నాము. మనకు ఆత్మగౌరవము లేదు. భారతీయుడన్న యెవరిని గౌరవములేదు. ఇంపీయులు కాపురెప్పవెనరు. అయి యింత దేశములకా రెవరు గాని ఇండియా మాటనైన యెత్తినారు గాదు. ఇండియానుండి పోయిన ప్రతినిధులు ఆ ప్రభుత్వ ప్రతిధులుగాని భారతీయ ప్రతిధులు గారు. భారతీయులకు కేడేమైన ఆర్థికసామగ్రి గలదా? వారు ప్రపంచములో 1/5 వంతున్నారను. ప్రపంచకర్షకరములలో వారి కేమైన వాయిగలదా? భారతీయుల తరదేశములకును కానియెవ బోలెనన్న ముక్కుమోటులతో బోలెయెను.

నేను మనము పతరుమై యున్నాము. మన మేమైన తెలివితో తక్కువవారమై యున్నామే! మరీ దేనిలో తక్కువ? సుయోని అనకాళములనుయెవల మనతో నిరరకములు సముఖ గాగలవా? మన గతి యింతసంపదిత మైనను మనలో బోను,టానురు, రాయనంటివారు గలరు. మనలో ఇంగ్లీషు వారిని మించిన వక్త్రము గలరు. కాన్త్రుకండితులు గలరు. అట్టి మనము అభావతులమై యున్నాము.

ఇందుకు బాధ్యులెవరు?

పూర్వము ప్రపంచమంతయు అంధకారబంధురమై యున్నపుడు భారతదేశము నిద్రకుమన కీర్తి, తిట్లతో నిరాశులుండుండెను. ఇదిర దేశములకు నాగరకత యన్నదేమి యోదెలియన పుడు మనము నాగరకతకుండు (కేవలత్వమున బొందియుంటిమి. నేనుకలికులమై యున్నాము. ఇందుకు బాధ్యులెవరు? ఎవరున్నార? మనమేగదా. ఇకరుల నననలే! "మాట మేమై మిక్రులము. మాట మేమే కే (కులము. మాలోడు సన్న భావమున కించియెవల ముమిక్రులము మేమేమగుదును" అనిగీతలో జెప్పలేదా? మనముజేతులనీన పనిమనము జేయుటలేదు. మనము ముక్కుయొని భారతముల వలె స్త్రీబులుగ నున్నాము. ఎంతయో గొప్ప బాలివారమై ఆత్మగౌరవమును గోల్పోయితిమి. స్వతంత్ర సాయోజ్యమును మనజేసితిమి. భగవంతుని మాపింపనే! స్వతంత్రసాయోజ్యము జేసికొనువారికే భగవంతుడు సాయముజేయును. మన పుంపులవలె సంచరించిమేని యితరులను మలకు గౌరవించెదను. ఇంటివద్ద కూర్చున్నయెచ్చి లాభించలేదు.

మనలో నైమత్తములేదు. మనలో బోలెరువైనవచ్చినయెడల మరీయొకనికే అనూయ యెచ్చి క్రిందికి లాగును. మనము కర్షకాధిపతులముల బోవుటలేదు. మనముసాధికార్యమును విడిచితిమి. మనకేమియును కరమారములేదు. స్వార్థమే మనల నాదించింది. తిన్నవాపాట్లకు కామరకు యన మనముతలంప పొందెడిచితిమి. ఆత్మబాధిములుజేతులలేదు. సర్వక్రమగురకార్యములజేతు మనితిమి.

బ్రాహ్మణులమై చేయుచున్నారను. స్వభక్త్యములను నిర్వహించుచున్నారా? భక్త్యమార్గమున సంపదించుచు నితరులకన్నా బోధించుచున్నారా? ఇప్పటి బ్రాహ్మణులకు ఆత్మగౌరవమే పోయినది. ఆయనకు భక్త్యముమాటయేలేదు. ఎంతటి పాపమునైన వెనుదిరుడు. భగవంతుడే మహాధి యైంది.

ఇదిరవాతులు మార్గమేమి? వారిగూడ ప్రజాపంతులును మేధావంతులును గలరు. ఎగ్లైనను సకే మానవోద్ధరణమునకు పనికియువారే బ్రాహ్మణులు. జన్మతః గాక పోవచ్చును. బ్రాహ్మణులు గుణములు గలవలెవలెనను గౌరవించవలసినవే.

మహాత్ముని నాయకత్వము

మనకు వైర్యసాహసములు కేవలపుటచేతనే వెనుకబడి యుంటిమి ఇందుండి యుద్ధరణ మార్గమేమి? గాంధీయహాత్ముని నాయకత్వములంద కాలగ ను అవలంబించిన అననయోద్ధ్య

మన గానము మన్ని దీని అసంగతము మూలము. ఇట్లు భారతదేశమున శాస్త్రము అది శాస్త్రమొదలమను పురాణ సంప్రదాయముననున్నది. ప్రహార్య అందరినూ దెలిసి నది శాస్త్రమునకు సరళమునందు బ్రహ్మతేజము అన్ని క్షేత్రములకును వెలుగుచున్నది తెలియగలదు.

మహాత్ముడు బోధించినది, యీ బ్రహ్మతేజము. భారతీయులు దేశము దిశకు వెళ్ళుచున్నప్పుడు దీని వెలుగును అనుసరించును. పాశ్చాత్యులకు నాడ నింతన్న మంది మార్గము గానవలెదు.

వారికి భారతమును 11 పాఠాలు ట్టునుకలవు. నిల్చును ప్రవేశించును మూత్రప్రాణములకు సుఖము సుమమును బోధించిన దానినే మహాత్ముడు దౌర్జన్యము అనునాటా ద్యముగా అవతరణలో బ్రెలును.

అయితే తప్పు ఎరిగిననున్నది మహాత్ముని మార్గములో బహుముఖమొదటి లేక భారతీయులు దాని వారలలో బెట్టులేదా? వన మద్రాసిని ఈరెండు మూడే. ధృతు పూర్తిగా వారలలో బెట్టులేదు ల యెట్లుండెడిదో ఈ సాంఘిక పద్ధతులు. వనదేయకుండ మార్గము వుంచుచి ది కాదని లాభము లేదు. కరణం బలిగయో మన భృగోనిరలే అమృతిగాదనుకు మద్రాసు. గాంధీమహాత్ముడు ఇండియాలో బోధించినదానిని యింత తేలికము నుతముగ స్వీకరించెదరు. వాద్యములకు లవయ మిట్టెయ్యెను.

అ కా లీ లు

అసంగతము కాపాడుట సాధ్యమయిన కొందరు జిజ్ఞాసు ప్రశ్నించిరి. మితవాదులు గాంధీమహాత్ముడిగాని అనుభవముగల రాజకీయజేత్ర గాదని తూలవాది. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పిన వంతయు జటిలమనిరి. అకాలిలు దీని సంగతము తిట్టించుచు నేరిరి. వారు అసంగతము బదులై అర్థకత్తి అవుచుండిరి.

మహాత్ముని దౌర్జన్యముతో అనవాయోద్యమమనగా తిట్టెను. తిట్టెననగా బాహులు గూర్చుని ముక్తముల మచ్చరించుటయేగాక. కర్మకాండ ప్రపంచవంతమును తేలిక తిట్టెను. తిట్టెననగా బాహులు గూర్చుని ముక్తముల మచ్చరించుటయేగాక. కర్మకాండ ప్రపంచవంతమును తేలిక తిట్టెను.

భగవంతుడే తామనుడు. మనము తిట్టెననగా తిట్టెననగా బాహులు గూర్చుని ముక్తముల మచ్చరించుటయేగాక. కర్మకాండ ప్రపంచవంతమును తేలిక తిట్టెను. తిట్టెననగా బాహులు గూర్చుని ముక్తముల మచ్చరించుటయేగాక. కర్మకాండ ప్రపంచవంతమును తేలిక తిట్టెను.

భారతదానిద్రము

గాంధీ మహాత్ముని నిదివరకా. ఈ కాలంలో వెంట యోచనకేమి నడచినది? కాంగ్రెసు పార్టీ గురించి నిర్ణయించెను. కాంగ్రెసు మేము మున్ను వను అ కష్టములైనా? ఏమిదేసెతిమి? మనకు స్వరాజ్యము కావలెను. దాని తర్వాత మి? ఖద్దరు స్వరాజ్యము నిచ్చువాడని చాలమంది యాచించెను. నల్లెడరు. వారలకు స్వరాజ్యమన అర్థముకాలెను. వరాధీకరతేతంద స్వతంత్రమే స్వరాజ్యము. మనదేశము విదేశములై అన్నిటిని ఆధారపడకుండ జేయవలయును. ఇదియేస్వతంత్ర కాంగ్రెసుఖద్దరుభరింపుచు యు నూలనకుకుచున్న కొలచున్నది. ఖద్దరుభరించిన యెడల భారతదానిద్రముపోవును. భారతదేశములో ఒక్కొక్కరికు కొనస 1 1/2 అణాలు వచ్చునని లెక్కవేయబడెను. ఈమధ్యనే 50 ఏళ్ళవర్షముగా 2 అణాలు 9 పైసలు వచ్చునని లెక్కవేసిరి. పూను 6 అణాలిచ్చినగాని అన్నానికి చాలక, యిది యేమిచాలాన? ఈకాటకును ప్రవేశపెట్టి యెడల దానిద్రము తొలగిపోవచ్చు.

మన భుక్తిమృదు మన చేతులతోనే గలదు. ఇతరులను నిందించి లాభములేదు.

మనకు దేశభక్తుడు ముగించు అందము ఖద్దరుకు భరింపలేదనియు, ప్రతియొకడు రాజము నెలకొల్పవలె నియు, (కామము మనలెననియు, హింస మహామర్మముమైతి)ని పృథ్విజనులె నియు, అన్నికృతము తొలగింపవలెననియు యిన్నిటికంటె ముఖ్యము కాంగ్రెసు

సభ్యులు జేసి నిర్భయముగా మనము సాగింపవలెనని యిట్లు మును జేసిరి. మేము నా స్వతంత్రము గూడ భారతీయులైనా నియు స్వరాజ్యమును బిట్టిమ భారతదేశముల కేతనా ముఖ్యమైనదో వారిని అంత ముఖ్యమైనదే యనియు దేశభక్తుడు మోచుచున్నది.

ఈతత్వాన్ని మన పితవ శ్రీ గురజీ. భీమరావుగారు ఉపన్యాసములను ప్రభుత్వమువారు దేశభక్తుని 144 సెక్షను ప్రయోగించకుండ మోటాడ నిచ్చినందులకు వారిని మదము లర్పించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు తెలు, దేశభక్తుడు తెలు, అను మార్గముతో సభ్యుని నెను.

దేశభక్తుడు తెలుగువారలో 20 వ లేదీ బయలుదేరి హిందూమతము బోయి మరల మేనిల మెదటివారముతో తిరిగి వచ్చెదరు.

వ్యాయామ వార్తలు

ఎస్. వి. ఎ. ఎ. తెన్నినుకందెములు

కనీసము సాయంకాలము మెన్సింగిల్స్ అత్యవసరమునందు సి. రామస్వామిగారు, రామిరెడ్డిగారితో నాడిముడు నెట్టులలో నులుపుగా గెలిచిరి. తెన్నినుక అటయందు ఖండూరికలందు, మెప్పునదిని కచ్చిన రామస్వామిగారు వారము దినములందు మెదతే పిల్లలంద యెంతోనో యొక రోజు నాడును గెలుచుచుండిరి. ఎరుటివాని కండ్లు మరుమిట్టు గొప్ప రామస్వామిగారి సర్వము, ఎరుటివాని తిరిగి కొట్టెనని పోల తిలముగా మేము బంతులను చూపి తిలవలెను. కనీసము మనము అటలో రామిరెడ్డిగారు సాగనిన అట నాడవన్నను కాంతిముగా, ప్రెయ్యముగా, నెమ్మదిగా చివరకు అడిరి. ప్రతి ముఖ్యులలోమము గనిపెట్టె ప్రయత్నించెనుగాని, రామస్వామి అందులకు తా వీయలేదు.

మొదటి నెట్టులోని అన్ని అటలను గెలుచుకొని పిదపరెండు నెట్టులలోని అటలనుమార్తమే రామిరెడ్డిగెలుచుచు రామస్వామి అయిన నోడించెను.

పిదప, కుక్కవారమునాడు నిలుపు జేయబడిన సింగరజేను సాంధ్యభావరావుగారు మదెండు ప్రారంభింపబడిన లొలిరోజున స్వాభావరావుగారు 6-2, అటలతో గెలిచిరి. రెండవనాడు సింగరజేను గారాయనను ఓడించిరి.

బహుమతుల నిచ్చుట

మదెండు ముగిసిపిదప అటగాండు, ప్రేక్షకులందరు గర్వరు దంపతులు, టాడుమారు గొప్ప కూట్టు (టాడు గారు కూర్చునియున్న ఎల్లకెతుగు మూగిరి. డా|| కె. కె. పాంధ్యగారు కొరిపిదప గన్నులు మెట్టిడి గెలిచినవారలకు బహుమతుల కంచియిచ్చెను. పాంధ్యగారు బహుమతులకు గాను భూరి విరాళము లాసంగిన దారిలను కొనియాడిరి.

గవర్నరుగారు రుక్మసింగులు చెప్పిపురియందు భారతదేశ ముతలను ప్రఖ్యాతిగాంచిన అటగాండున్నందులకు మనమెల్ల కము గర్వపడవలయున్నదని దెలిపి, తనస్వదేశమునందు ప్రఖ్యాతికడసిన రామస్వామిగారియొకడు మిక్కిలి గొనియాడిరి. గవర్నరు గారు అన్నారములను, బాణసంచావిసేదమును వారిసదప సభ ముగినెను.

స్కూరునివరములు

గెలిచినవారు		ఓడినవారు
	సింగిల్స్,	
రామస్వామి	6-0; 6-3; 6-3.	రామిరెడ్డి
	క్రత్యేకమదెండు	
సింగరజేను	2-6; 6-4; 6-4;	సాంధ్యభావరావు

దక్షిణాఫ్రికా సహాయనిధి సమహరించుట:-

ఇన్ స్పెక్టరు ఎస్. రామనాథపిళ్ళేగారు కుక్కవారమునాడు చిత్తూరు పురపాలియగు చంద్రశేఖరచెట్టిగారు మారువేషమున మోసము జేసెను. నేరముపై అరెస్టుజేసెను. ముద్రాయి కొన్నాళ్లు 'విదేశములందలి భారతీయులను ప్రతికాసంపాదకులగు సి.ఆర్. వాయుడుగారికంద పనిజేయుచుండెను. వాయుడుగారు ప్లాపి చిన వట్టికలెట్టిగా సహాయనిధి కనూన జేయుటకు అజ్ఞుల నాడని తెలియ చాలమందికంద భయము కనూనజేసెను. పిదప నాడని అవసరంబిట్లు తెలిసిరి. ఆయన యింతకు 5 రోజులు కఠినమోడివాడని రిపోర్టు కాబడెను.

సివిలు జస్టిసు కమిటీ
అఫ్ఫిసియల్ రిసీవగును విచారించుట

అల్లాబాదు, మార్చి 21:- సివిలు జస్టిసు కమిటీవారు సి. యా. చీనీగారి ఆఫీస్ లో రిసీవయ్యెను. అనుభవము గూర్చి విచారించిరి. దివాలా కట్టుకున్నట్లు లాభమును పొందవలెనని అనేకుంది వాకీవారులు అనుగుచుందు రగయు ఇట్లుకుట వాకీని తిరిగి తప్పించుకొన వలెనని గాని నిశ్చయముగా క్యరవారములను కరిషార్లము జేసికొనుటకు కాదనియు చీనీగారు చెప్పిరి. ఈ చట్టము కలై ప్రదేశము లకు సరిపడదు. అప్పుకెట్టివారికి దీనివలన యిసుకునైనను ప్రయోజనము లేదు. వారిప్పిచ్చిన మొత్తములో యొక్కవ భాగము వారికి వచ్చుచున్నవని చీనీగారు చెప్పిరి.

నారాయణ ప్రసాద్ అల్లాబా అడ్వకేటుగాను, అగ్రావారతో తనకు సంబంధించి సంతకము నివిలు ఆఫీస్ లో జిల్లా జడ్జిల తీర్పుతో సంబంధి చెందినని చెప్పి, సివిలులో జిల్లా జడ్జి తీర్పుతో అసంబంధి చెందినని కొంత మంది సాక్షులు చెప్పిమాటలతో పిల్ల రిక్విరెంట్ లో.

కాకినాడ డి||ము|| కోర్టులో

స్వా 678/1923

వాది:- బిమ్మ వీరభద్రరాజు.
ప్రతివాది:- అంబాజీపేట కాపురమును పుచ్చల వెంకటసుబ్బయ్య.

యా ప్రవాదియైన వాది (సాంకేసోటు వాకిగాను 172-3-8 లు కావాను బాబుచేసేయున్నాడు సదరువాదాలో ఆక్షేపణలు తెలియచేసుకొనుటకు 29-3-1924 నెలగం జూయిదా అయియున్నదని యిందుమూలముగా ప్రతిరించడ మొనరి.

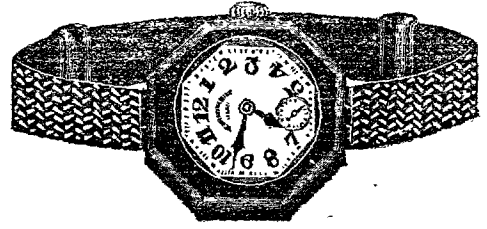
వై. కామేశ్వరరావు,

ప్రొడక్.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో ముప్పై గారెడి, మొగ్గకట్టి హస్తలానునము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భారతదేశము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తమ వాట విశిష్ట విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, ముమిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత ముటబాండుముక భూమిపైన గజముయెత్తున గాతొలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అర్థద్యుతముగా మేకకే వేయగలరని గవ్వరంతి యిచ్చుచున్నాము. దీని ధర రూ 4-0-0. (211983-6) పి. ఆర్. బహద్రనంపాయుడు, బంగ్లా, గుంటూరు జిల్లా.

మిక్కిలిచౌక! చేతనావీలు మిక్కిలి చౌక!

1. నిక్కెలువెండి రిప్టువాచీ 12 నైజా గారంటీ ఒకసంవత్సరము 5-8-0
2. డిటో - పలకలుకలిగి అందముగా నుండునది 6-8-0
3. నిక్కెలు చేతివాచీ - 4 పలకలు - 8 పలకలు గలది 7-8-0
4. నోల్డుగోల్డు - బంగారుమలము చేతివాచీలు - 8-8-0
5. డిటో - రాత్రులందుకన్పించు రేడియంపలకలుగలది 9-8-0
6. డిటో - "మిర్రెజ్" పలకలుగలది 12-0-0
7. "రాస్కాపు" జేబుగడియారము 16 చిన్ననైజా మంచినకము 5-0-0
8. "రైల్వేరిగ్యురేటరు" జేబువాచీ 5-0-0
9. బంగారుమలముచేసిన 18 నైజావాచీ మిక్కిలి అందమైనది 9-8-0
10. డిటో - చిన్ననైజా పలయువారు:- 10-8-0

ఎమ్. హెచ్. రావు అందునన్ను, తనాలాపెట్టెనెం. 29, కాకినాడ(అనివ్రాయవలెను)

జాబులు

ఎర్రగుండెతాలూకా మహాసభ

ఈ మహాసభ యీనెల 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఎర్రగుండె తాలూకా సమావేశమగును. శ్రీ దేశబాంధవి ఉత్సాహిణులగుటచే, దాక్షిణ్యమును ప్రోత్సహించుటకు ఆధిరత్న గోపాలకృష్ణ స్వామిగారు ముందు వసతులు సభకు విచ్చేయవలయు. కాన ప్రతి గ్రామమునండి ప్రతివర్గము విచ్చేయ ప్రార్థించుట. దేశభిమానులగు ఆధిసోదరులెల్లరునుగూడవిచ్చేయ ప్రార్థించుట.

29 వ తేదీన మాతినయ్యగూడెం తాలూకా కౌంగ్రెస్ సభముగూడ యిచ్చుట సమావేశమగును. కాన ప్రతి గ్రామ సభమువారును వెంటనే 1924 సం॥ ౧౦ శతాబ్దిపు చందాలను వసూలుచేసి గ్రామమున కొకడు ఏ॥ సదరు సంఘసభకు సభ్యులను పంప ప్రార్థించుట.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలనుండి 18 మైళ్ళు. మోటారు కూడకలదు.

ఆలపాటి సుబ్బన్న చౌదరి
చిలకా సూర్యనారాయణచౌదరి
వంకదారి వెంకన్న
ధూమంతరావు వెంకటసుబ్బారాయుడు
(కార్యదర్శి)
పెమ్మరాజు కృష్ణారావు,
[ఆహ్వానసంఘము.]

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కౌంగ్రెసు సభము
సాధారణసమావేశము.

ఈ మార్చి నెల 80 తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము ౧౨ గంటలకు యిల్లా కౌంగ్రెసుసభ సాధారణ సమావేశము పాపట్లలో జాతీయ పాఠశాలయందు జరుగునగున సభ్యులందరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థించుట.

విషయములు:—(౧) జిల్లా, రాష్ట్ర కౌంగ్రెసు సభ్యులకు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు యేర్పాటు చేయుట (౨) జిల్లా లోని ఖద్దరుత్పత్తి వ్యాపకములను గురించి యేర్పాటు చేయుట (౩) గాంధీ మహాత్ముని పూజావిధి వసూలు చేయుటను గురించి (౪) ఇతర విషయములు.

కార్యనిర్వాహక సమావేశము

ఈనెల 3౧ తేదీ సోమవారము ఉదయము ౮ గంటలకు పాపట్లందు కార్యనిర్వాహక సమావేశము జరుగును. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థించుట.

విషయములు:—(౧) కార్యదర్శి గ్రామములలో లేన పురు ఆశాధికారమును యితరల కిచ్చే విషయము. (౨) ఆధికు ప్రద్యోగముల నియామకములను గురించిని మోటారు విషయములను గురించి. (౩) ఇతర విషయములు.

ఖద్దరు బోర్డు

ఈనెల 3౧ తేదీ మధ్యాహ్నము ౧౨ గంటలకు పాపట్లందు వై సమావేశము జరుగును. సభ్యులందరు తప్పక రా ప్రార్థించుట.

విషయములు:—(౧) బందరులోనున్న జిల్లా కౌంగ్రెసు ఖద్దరుసామ్రాజ్య తిరిగిచేసి లాభపన్నముల లెక్కను తయారుచేయుట. (౨) దూరగోమతులు. (౩) ఇతర విషయములు.

చె. వేం. నరసింహము,
బొబ్బా వెంకటేశ్వయ్య,
కార్యదర్శులు.

న్యాయపరిశీలనలోని ఆలస్యనివారణకమిటీ

న్యాయస్థానములలో వ్యవహారములు దీర్ఘకాలము పెరిగిజనుటకు నష్టముకలుగ చేయుచున్నదనిని దానినివారణార్థము చర్యలు నిర్మించుటకు ఒక కమిటీ నియమింపబడి యున్నది. ఈ విషయము డిల్లీకానన్ సభలో చర్చించుచున్నపుడు నేను చెప్పిన వార్తలలోని సారాంశమేమనగా.

రెండున్నర లక్షలరూపాయల ఖర్చుతో కమిటీ నియమింపబడి యున్నదిగా. దానిని సంపూర్ణముగానున్న శ్రుతికరముగా నున్న విషయాలింపవలయును.

(2) సివిల్ కోర్టులలోని న్యాయపరిశీలనను గురించి మాత్రము కమిటీవారు విచారించవలసివచ్చు నియమించుటకు కారణమేమి? అదే కమిటీవారు సాక్షులను ఏదాండు, వచ్చుదుగాని

వారిపొట్టు పంపునవ్వదుగాని క్రిమిన్ కోర్టు దినమునూదా రేలు విచారించవలెను. దానికి కేసుకమిటీని వేసవలయునా?

(3) జిల్లా, రాష్ట్ర కోర్టులలో కేసులలోని అనుభవము పొందనట్లేము చట్టములు బాగా తెలియకట్లేము సివిల్ కోర్టులలోని కేసులను జిల్లా, రాష్ట్ర న్యాయమొందుటలకు వాధకముగానున్నదిగా. దానిని రేలు కమిటీవారు విచారించి నిర్ణయించవలెను?

(4) కార్యనిర్వాహకములకు గల నిర్ణయములను సమగ్రించి ప్రత్యేక కమిటీలు ఏర్పాటు చేయ గాని న్యాయమొందుటనుంచి దివిగదా. ఒక కోస్తాకున్న మరీ యొక కోస్తాకున్న భేదములున్నవిగా! భారతదేశమున కన్నిటికీచేర్చి ఒక కమిటీ యేర్పాటుచేయ లాభకరమా?

5. కేసుఖర్చుతో ఒక కమిటీ యేర్పాటుచేయవలెను. దానినివచ్చున వాస్తవకములకున్న సంపూర్ణవివర్యాధికారము యిచ్చవలయునని నాభిప్రాయము.

(6) న్యాయస్థానములలో ఆలస్యములు నివారించజేయు కర్మకర్తలుగా నాట సర్వసమ్మతము.

(7) వంచనతో కోర్టులను కృత్రిమి కోర్టులను బహిష్కారము చేయుట చేయుట జరగవలెదేవును.

చేట్లూరు దొరస్వామి అయ్యంగార్

ఏకోత్తరతలింగప్రతిష్ఠ - చివరగాము

గుంటూరు మండలమునందలి చివరగాము పురపంచమున కాన్నయదిక్కున మైదురాంబున బాలకోటికర్మనామక పుణ్యక్షేత్రము గలదు. ఈక్షేత్రము ఒకటిన్నర కేటాకమునండి కలదని తెలియజేయబడినది. ఈగుంటూరు మండలమునందే కొలవచ్చుకొండ అను జగద్విఖ్యాతశివక్షేత్ర మొకటి కలదు. ఇది ఆశాస్థలము. కావున నివటి కోటికర్మన పుణ్యక్షేత్రముగా దలంచి భక్తులు వైకోటికర్మన బాలకోటికర్మన పీఠమునుండి. భవభక్తికాంతి యందును పుణ్యక్షేత్రముని సన్నిధికివలెనే బాలకోటికర్మన సన్నిధికి వేలకొని భక్తులెల్లరు మహాభక్తితో ప్రభుల మున్నగు వానితో వచ్చి సేవింపుచుండును. కాని ఈ కేవును పేరునకు కోటికర్మనదే నను అశాదిభితునకుటచే ప్రముఖగా నాలయము జీర్ణింపనాగెను.

ఇట్లుండ వర్ధిల్లెన నారాయణరావుగారు దీని జీర్ణోద్ధారణముకొరకు దీక్ష గైకొనిరి.

మహాభక్తికాంతి సహింసయున్నదని తీర్థపరిచి. కాని యాదుండభిని పరిపూర్ణమైకాదు యాత్రకు వచ్చినవారికి కలహిపాకలు వేయించి గతసంకర్మనము నాల్గు విధు వేలమంది జనుల కన్నదానము గావించి వానిగాంచిరి. అది మొదలుకొని కడదిన దుర్బోధార తర్జున కెవరైనవరకు నాలయమును ముఖమంతయును బ్రాశాంతము బూర్తి గావించిరి. ఇందుతో దనిని జెందక ఏకోత్తరతలింగప్రతిష్ఠ గావలెనని సంకల్పించి అందులకై కాశీజిల్లామునకు బ్రాహ్మణులందఱి నూతనింకములను తెప్పించి మాఖిమహర్ నవమి కంటి సంకల్పముగావించి యాగమకల్పాక్ష విధానమున శ్రీబాలకోటికర్మ జీర్ణోద్ధారణమున కేకోత్తర తింగ ప్రతిష్ఠయును నతిజయప్రదముగా గావించి యున్నారు. సరిగ సంకల్పించినను మొదలకొని ఫాల్గున శుద్ధ ౧ కలకు నానందా లాంతము ఇంకనుమించుగా నిరవధి చేయండి వృద్ధాప్తు దానము గావించిరి ఆ మహారాజ్య ప్రదేశమునకు వచ్చిన మహాజనులకు నిరసించుటకు పాకలు వేయించి ఆయావారులతో అత్రులు నైవేద్యము కడకు బంపి గౌరవపురస్కరముగ దీక్షింపించి మర్యాద గావించిరి.

ఈచివరగామునకు నియమించున నూరు మైళ్ల లోతల దేశాలయముల నిర్మాణము కనకూలమగు రాష్ట్రముల కర్మతాదులు లేవు. కావలి కలెంపల్లిస్తేషకో పెరంగిపురము మున్నగు గ్రామములనుండి రాత్రిస్త్ర భటులు, పక్షపుంధలు దూలములు మున్నగునవి రైళ్ళమీద దెప్పించి ఈ మహానిర్వాహకు గావించియున్నారు. ఇందులకు నియమించుగా నిరవధివేల రూప్యములు వ్యయ మైయుండునటుల సంకల్పించుట.

ఒక యాత్రీకుడు.

స్త్రీసమాజములకు తోడ్పడుదు

కాకినాడ స్త్రీవిద్యార్థినిసమాజము

1910 సం॥ సావరింబడి బురుజటి నం॥ ౭ జన్మరయునది. 25 గురు విద్యార్థినికలదు. ఇరువురు సహాధ్యాయులు, హిందీ, ఆంధ్రము బాలరామాయణము. శబ్దమునది భర్తృహరి మొదలగు కావ్యపాఠములు జరుపుకొనుచున్నారు. నేరమగ్గులు పుస్తక

నిన్ను జాతులపక్షమున పంపుకొన్న

విజ్ఞప్తి

మనగాను గవర్నరుగారికి కావనసభ మెంబరు కరాల శెట్టి దేవేం దుకు (నిన్ను జాతుల కలిసిది) గారు సుతుర్పించు వినిపింపుతము!

1. అది ఆంధ్రము (చిది రావిములు); మాది (ఆరంభతీములు); పాకికూరు (సవ్యము); పీఠముమాత్రము అంటరాని వారుగా చేయవలెననియు, కెదితరజాతులను (అంటరాని) నిన్ను జాతుల జానిలానానుండి తొలగింపవలెను.

2. కేళిపాలకరారము వై చివ్వబడిన మూడుజాతుల వారికి ప్రభుత్వమువారిలన కొనంగబడే (సహసాయములు) బాధ్యతలను ఇచ్చుకలెననియు, వై చెప్పబడిన నిన్ను జాతులవారి విద్వలను ప్రభుత్వముగారి తదితరపాఠశాలలలో గాని కేతము లేకుండా ఎన్వీట్ చేసికోవలెను.

3. వై చెప్పబడిన నిన్ను జాతుల విద్యార్థిత్వధికిగాను ఆంధ్రదేశములో ఒక కలెగ్గరమును, అరవకేసులలో ఒక కలెగ్గరమును ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేయవలెను.

4. ఇట్లగు గాను జాగాయను, భూములను ఇచ్చు విషయములలో త్రాగుటకు మంచి నీటివనములు కలెకాలములో నుండు ఏర్పాటులు కృత్రిమముగా లేనందున సాధ్యమై సంతకరకు, గ్రామాదులలో నుండు పాక బోన, బంజరు మైరా భూములను, ఇంటి నివేశస్థలములు ఏర్పరకే ఇచ్చుకలెను. త్రాగుటకు మంచి నీరుబావులు కల్పించవలెను.

5. ప్రభుత్వపు వారియొక్క అగడిపాపుమెంటులలో నిన్ను జాతులవారిని ఉద్యోగములలో నుండములలో గవర్నరుమెంటు ఉద్యోగులకులకు మోచురక ఇచ్చుకలెననియు, అటులచేయని ఉద్యోగులను ప్రభుత్వమువారు మందలించవలెను. ఈ విషయమై ఆంధ్రదేశము స్టేటుమెంటులు కంపునముల చేయవలెను.

డాక్టరు రవీంద్రనాథటాగారు
ప్రాచ్యదేశపర్యటనము

కలెత్ర, మార్చి 21 :— వెకిన్ విశ్వవిద్యాలయము వా రావ్యనించినందులకు కొన్ని యవస్థాసము లిచ్చుటకు డాక్టరు రవీంద్రనాథ టాగారు గారు శేష కలెత్రము విడిచి ప్రాచ్యదేశమున వెళ్లిరి. వీరుజపాను, ఇండోనేషియా, కాంబోడియా, సయాము, బానాదేశములకు కూడ వెళ్లుదురు. బాధ్య సంస్కృత వాద్యములను పునఃపరిచి హిందూదేశమునకును ఆ దేశములకును ఆధ్యాత్మిక వాద్యము సలబంధమును పుష్కలపించుటయే వీరి ముద్దేశ్యమై యున్నది. (ఆ. ప్రె)

భాండాగారు, నాయకులు గలరు. స్వంతిభవమును, అచ్చు కూనముకూడ కలెవు. శ్రీమతి బాలాంతరపు శేషమ్మగారును, మాదధూపి మాదమ్మగారును, ఇన్నిటిని నడుపుచు, “హిందూ సుందర” అను వర్తమాన స్త్రీల కర్మకలెయొగకర దుగు దానిని, 18 సం॥ ల నుండియు ప్రచురించుచున్నాడు. ఈపుత్రి కలె 400 మంది చందాదారులను రు 8000 ఋణమునుగలవు వెక్కిర్రు దేశనామములు, నున్నక విద్యాకాంక్షలు దేశ జేసిన శ్లాఘ్యపుత్రములనున్నది ఈసమావత్త స్త్రీలు వివిషయముల మాత్రమే గాక సహారసభరత్న సాంపదాయము సాదలు, అన్నిటితోపాటు భవలోపమును కలదు. భవలోపముచే, నదునలసినవెట్లొకార్యముల కర్మమునును భవమునకలదు.

నేనీసమాజమును స్వయముగ సంవర్ధించియుండుటచే నీ తిగరుల ప్రహరంబిగిరిని. అన్నివిధముల నీ స్త్రీసమాజమున్న రాదర్శముల కలిగియుండుటకునున్నది. ఇప్పుడు సాధ్యాయుల కేతనములకు మనమునకు రు 40 లు, బుల్లోతుకు రు 100 లు సాదక ఇతర ఖర్చులకు రు 10 లు చొప్పున కానలసి యున్నది. “హిందూ సుందరి” ఋణమునుగూడ తీర్చివేయవలెను. దేశనిధి స్త్రీలనుకలిగి యుండునని వేరుగ జెప్పవలెను కలెదుగదా. అందుచే నిధి స్త్రీసమాజములయవశ్యకతలెల్లరును గమనింపకపోని నమ్మెదను. హిందూ సుందరి విరివిగ చందాదారులకు చేసి సామాన్యమును, ప్రాకరము గమనించి తమ యాదావ్యమును జూపి, భవిష్యమును, ఈ సమాజమునకు తేజముననే సహాయపడ విన్నవించుకొనుచున్నాను.

హిందూసుందరి మాపత్రిక - సంవత్సరచందా రు 2 లు. ఈ సమాజవిబంధన లుచితిముగక బడయకచ్చునూకాకాడ యందలి పతికాధీశునారికి వ్రాసిన లభించును - హిందూసుందరి యందలి విషయము అనుబాధములు.

హిందూ కృష్ణము ౨

శ్రీశారదా సమాజము, అనంతపురం

ఈ సమాజ విగ్రహ వార్షికోత్సవము శ్రీమతి పి. గౌరమ్మ గారి ఆధ్వర్యమున గ్రేడ్ 15 వ తారీఖు శనివారం సాయంత్రం 5 గంటలకు దత్తమండల కళాశాలయందు ప్రారంభింపబడినది. ఉత్సవసమయముల పూజాస్తోత్రములు గ్రంథములను బాలికలు పఠించిరి. తరువాత, విగ్రహవాహనము (రిటార్డు) కార్యకర్తలచే చదివెను. సభాధ్యక్షురాలు గ్రీమతి గౌరమ్మ గారు, ఇంటిలోను ఈ అని తెచ్చుకొని అనుచున్నామని శ్రీమతాజయవలని ప్రయోజనములు అనుచున్నామని గురించి తెలిపినది. తరువాత శ్రీమతి, ప్రయాగ, గంగా భవానమ్మ (దత్తమండల కళాశాల అధ్యక్షులగు బ్రహ్మశ్రీ ప్రయాగ వెంకటాచార్యులగారి సతి) గారు శ్రీమతి వారీశు విద్యావ్యవస్థాపకురాలిని యుపసమించిరి. సమాజ అధ్యక్షులగు శ్రీమతి పిళ్ళయ్యగారు ఉత్తమ విద్యార్థిని అనుచున్నామని గురించి యుపసమించిరి. కాలముగ్రహించుచు ఇంతటితో అత్యవసరమున సభాధ్యక్షురాలు చదివెను. మంగళములు చేయబడిన. తరువాత 16 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రం 6 గంటలకు కాలేజీ హాలులో మరల కార్యక్రమ ప్రకారము గభ ప్రారంభింపబడినది. ఈనాటిసభకు పురుషులగుడ నావ్యవసరంబడిరి. ఈనాటి సభకు శ్రీమత, ఉపాధ్యక్షురాలు అధ్యక్షురాలు బ్రహ్మశ్రీ మేనాపురం గుమ్మారావుగారు నాటి స్తోత్రముల పాఠ్య కలెక్టరు గారి ఆధ్వర్యమున నెన్నవించిరి. అటుపై ఈ సమాజమువారికి సభపడు సంస్కృత బాలికాపాఠశాల బాలికలు సంస్కృతమున కావ్యములను పఠించుచున్నారని ప్రదర్శించిరి. తరువాత సమాజమువారు శ్రీమతిల ప్రదర్శించుచున్నామని గ్రంథముగ బహుమతిగ నిచ్చిన వెండిగొప్పిని బాలికలకు కలెక్టరుగారిచే నిట్లు ఉపసమించిరి. మహావిద్యుగ కళాశాలసరికి మగు సంస్కృతకవితలయందలి నాల్గవయోమున ఈ బాలికలు విద్యమును సాధించుచున్నారని మంత్రిభాగయుక్తమును అర్థము చేయుచు ప్రార్థించుచు చాలాకాలం నించుచున్నారనియు, సంస్కృతభాష యిప్పటివరకు వ్యక్తముగాక పూర్వపుష్పాభివృద్ధిచేయుచున్నదనియు, ఆర్యభాషయొ, హిందూభాషయన, అపాదిగ నుండిపోదన పోగొట్టుకొనక కను యథాస్థితియందే ఉన్నదనియుచెప్పిరి. ఇదిగో లోకమునందెల్లట శ్రీమతి పురుషులతోపాటు తాము పోదనను ఘములకు సేవచేసెదలయునని ఉద్దేశములను ప్రారంభించి కారన్నివయములలో పాల్గొన నున్నవలె కనుభంగమున నడుపుచున్నది. ఇట్టి కాలస్థితియందు మన దేశమునంద శ్రీమతి అట్టి ఉద్యమము ప్రారంభించి నడువ నభిలషించి నడుపుచున్నారని గౌరవము మనము తోడ్పడుట మనము భగ్యధర్మమని నుడిచిరి. కాలముచేత చూడ యాయు ద్యమముల గభరీతములై నిరంతరభివృద్ధి చెందగలనని తెలియజేయుచున్నది. ఇట్టియుద్ధానిభివృద్ధిలన శ్రీమతి పురుషుల సహానుభావమున కలగి లభించుచున్నది. లక్షయందు రెమోమున కలెక్టరు పురుషులకు లియుండవచ్చునని మనహిందూసనాతన ధర్మపథముల నెరిగి హెచ్చరించె శ్రీమతి తాము అధ్యక్షుల పాల్గొనక, ధర్మపథములై తమస్వధర్మాచరణకర్త లగుచునని యు తెలిసిరి. ఈ కవితల ప్రదర్శనమున కలెక్టరుగారు భోజన ఆశ్రమపథములై పూర్వము మందేశము విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించిరి. అట్టి ఆశ్రమపథములై నిజము రవీంద్ర శాధ బాగుగ గారు నెలకొల్ప బ్రయత్నించుచున్నారు. మన శ్రీమతులగు బోనుగారు సభాపురుషుల వ్యవహారములను ముందుగానే జేయుట అన్నియు కృతులను గలనని యు తెలియజేయుచున్నది. పూర్వకులై కోటలచేసి, వ్రాసి యుండిరి అగ్నియు నిజము మనము తెలిసికొనినట్లువార మునున్నామని గాన ము పూర్వపుష్పాభివృద్ధిచేయుచున్నామని అన్నివిషయములనూ పొందగలిగిన కాల మతిశీఘ్రముగ లాగున్నది. అప్పుడు మనదేశ మితంజేశములకు సమాధాన ములక రించి పూర్వపురుషులకడ నుభవగలదనియు అట్టి నూచనము తెలియజేయుచున్నది తెలిసిరి. తరువాత సంస్కృత పాఠశాల బాలికలకు బిక్షలయై తీర్చుకొనుట పురుషుల సహజమువారు శ్రీమతి గౌరమ్మగారిచే జేపించిరి. అటుపై, సమాజకార్యములను తోడ్పడినవారికి, ఈసభాధ్యక్షులకు సుయంత్రముగ కార్యకర్తల గారికి కృతజ్ఞతాపదకములు చెప్పబడినది. తరువాత శ్రీమతిల ఉత్సవసమయముల జరుగుట నుద్దేశముతో కళాశాలయందే సమాజమువారిని తీసికొనివచ్చి యథాస్థానమున జేర్చి మంగళములు చెప్పి వారకు లిచ్చిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

తణుకు

(స్వకీయవిలేఖరి)

చారికథాకాలక్షేపములు

మార్చి 17:- శ్రీయుతులు అదిపూడి సోమశాధకాశ్రమి గారు (వెన్నపురి) యిచ్చుటకు వచ్చిరి. పురుషులు సుమారు 100 కంటేర ఉద్యోగములు చేయవలెగా 4 లేక 5 చారికథాకాలక్షేపములను గావించిరి. వారిచారికథ వినుట కెంతయేని కావ్యముగను భక్తిరసపూరితముగను జ్ఞాన మిచ్చునదిగ నుండును. తాళముగాని, మద్దెలగాని వివిధమైన సహాయము లేక వారుకథను చెప్పదురు. చారికథ యారీతిగ చెప్పగా రింతవరకు మరెవరును గానరాదు.

బహిరంగ సభ

వీత 16 వ తేదిని గాంధీ చాతుసరము అర్యసమాజమును గూర్చియు శ్రీనిధ్యను గూర్చియు గొప్ప ఉపన్యాసములను గావించిరి.

నిదదవోలు

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ఖద్దరు బోర్డువారు శ్రీమతి గాని యిచ్చుట నిజమజేయుచున్నారు. కావలసినవారు వెంటనే శ్రీమతి తీసికొని ఖద్దరు రయారు చేయించి ఖద్దరు కలెక్టరును తీర్చుదురు గాక!

పల్లెటూరు పత్రికా కార్యాలయము

ఇదివరలో యీ పత్రికాకార్యాలయము, ఈ క్షణిక మందు శ్రీమతిల మువాతరకాల కలెక్టరునందుండిది. ఇప్పుడు వాటిని కలెక్టరునండి యీ గ్రామమునకు రాకపోకల సౌకర్యములను బట్టియు, ఈజిల్లాకు మధ్యయగుటను బట్టియు నిచ్చుటకు ముప్పిరి.

మహాత్ముని పూజానిధితై ఆంధ్రనాయకుల

వర్ధమానము

శ్రీయుతులు శాశివాధుని నాగేశ్వరరావు కంఠము గారు, అత్యంతర కారేశ్వరరావు కంఠముగారు యాజిల్లా నాడుకు సహాయముతో ఈనెల 25 వ తేదినుండి యీ జిల్లాలోని పర్వతముల గావించుచునని తెలియజేయుచున్నది.

తాడిపత్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మొగ్గినిపల్లెమొటింగు

మార్చి 19:- ఈనెల 17 వ తేది సాయంత్రం 4 గంటలకు మొగ్గినిపల్లెకొన్ని సాధారణ సమావేశము జరిగినది. ఈ మొటింగులో మ. రా. రా. శ్రీ, మొగ్గినిపల్లె శ్రీమదుగా నుండిన మాదాను వెండ్రొంగుగారి రాజీవామాను అంగీకరించుటయూ లేదా అనుచున్నామని చర్చనీయాంశముగ నుండెను. ఈచర్చలో మొగ్గినిపల్లె వైకుంఠముగా నున్న మ. రా. రా. శ్రీ, మాదానుబాల్లి కొండప్పగారును, బాలాజీ సింగుగారును పాల్గొన నుండెనని గుత్తిడిస్త్రీపు మొగ్గినిపల్లెవారు ఇంకొక్క పుత్రులను జూచిరి. కాని యీదిను జరిగిన మొటింగులో అనివయ మే చర్చకు తేడలేదు. ఇందుకు కారణమిదియై తెలియదు. మితంజేశములన్నియు ఉపాధ్యక్షుడగు మ. రా. రా. శ్రీ, బాలికాదేవుగారి అధ్యక్షతనందే చేపించబడినది.

ఈసమావేశమున 1924 25 సంవత్సరపు ఆదాయవ్యయ లెట్టిక చర్చనీయాంశముగ నుండెను. ఆచుట సమావేశమయిందిని కభ్యుల నొక్కరైనను ఈ ఆదాయవ్యయ పట్టికను ముందుగా చూచి యుండలేదు. కాబట్టి బడ్జెట్టులు చూడకమునుపు ఆమోదింపుట బాగుండదు ఆచుటసమావేశమై వారిలో అనేకమంది చెప్పిరి. కాని ఇప్పటికి 25 నెలముండే బడ్జెట్టు అంగీకరింపబడి యుండవలసినదనియు, ఇంత సాధకము చేసినందులకే అధికారులు తొందరపెట్టుచున్నారనియు, కావున ఈ సమావేశమున బడ్జెట్టు అంగీకరింపక కప్పదనియు మేనేజరుగారు చెప్పిరి. కాని మొదట బడ్జెట్టు ఆమోదింపబడినది. కాని మొగ్గినిపల్లె కొన్నిలరు మ. రా. రా. శ్రీ, బాలికాదేవుగారు తాము చూడనదే ఆమోదింపబడునని ఆక్షేపణచేసిరి.

కాని ఈ సమావేశమున ప్రజోపయోగకరముగు పనులను కావించినందులకు మొగ్గినిపల్లెసభ్యులను సభింపింపజేయుచు,

ఈ యూర ఆవస్థలములలో చలివేపులను స్థాపించుటకు మరల జూరు చేయబడినది. గ్రామమున అచ్చుటకు పశువులను నీళ్లు త్రాగుటకు తొట్లు ఏర్పాటు గావించబడినది. వరియను ఈ వేసవికాలములో బజారు వీధులలో నీళ్లు చల్లించుటకు నూడ మంజూరు చేయబడినది. ఇచ్చుట వేసవికాలము చాల తీవ్రముగ నుండుటచే ఇంతయ్యాయు ప్రయత్నమును కోరి అనిచేసెందులకు చాల సంతసించవలసినది. దీని కంటికిని శారణ భూతులు మొగ్గినిపల్లె సభ్యులగు మ. రా. రా. శ్రీ, మాదేవల బాలయ్య గారు.

ఈసమావేశమున ఇంకొక శిశునమునూడ కావించ బడినది. ఈ యూరనున్న పాదవికపాతకాలలో, పాతకాలలోక రాకుమున, ఒకభద్రమును దూదిని మంజూరు చేసినారు. ఇందు లకుగాను వివిధరూపములను కాంక్ష చేయడమైంది. ఒక్కొక్క పాతకాలలో సుమారు 100 మంది బాలకుండరు. కాబట్టి ఒక్కొక్క పాతకాలకు ఒకరొకమును కాంక్ష చేయుటలో కాన్సిలు యభిప్రాయ మేమిటో ఉపాంధసాధ్యము గాదన్నది.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము అంత చురుకుగా నాగుటలేదని చెప్పవచ్చును. దీనికి కారణము తగినంతమంది ప్రచారకులు లేరేమందు. తెలకు స్వభావభేది కనాల్గునూడ అనుకోన్నంత ఎక్కువగా నాగుటలేదు. ఇప్పటికి జిల్లాపరిషత్తునులైన దూది నుమారు 400 రకులు. దూది ధర్మ కర్మములచేసెడిన వో ఎక్కువ కనులు అయివుండును కాని అనేకమంది ఆసాములు నష్టములు భరించియుండుటచే ధారాశ్రమము యిచ్చుటకు వచ్చారు. కాని ఇంకా దూదికాలము పూర్తికాలేదు. కావున ఎక్కువ కనులగుటకు అవకాశమున్నది. మహాత్మునిగూర్చి పూజానిధి రు 45 మాత్రమే కనులైంది. త్వరతో ఇంకొంత కనులను కనుటకు కంటే గానులేదు.

జైముము

జైము నివారణకై ఖద్దరుబోర్డు తరపున చింతకంటలో ఖద్దరుపరిషత్తు చక్కగ జరచుచున్నది. సుమారు 15, 20 మెట్లు దూరమునండి నడవటకు గాను జనులు వచ్చుచున్నారు. కాని వలయునంత దూదిని కొనియుండుటకు సాధ్యము లేకబట్టియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర బాలియోన సభ్యులవారు మంజూరు చేసిన 1000 రూపాయలతో సుమారు 600 రూపాయల గుడ్డలయ్యారము జేసినది. మిగత వైకుంఠము రాలేదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరు బోర్డువారు మంజూరుచేసిన మొత్తమునూడ ఇంకనురాలేదు. కావున వైకుంఠము పని జరుగకున్నది. త్వరతో జిల్లాఖద్దరు బోర్డువారు తగిన చక్క పుచ్చుకొందురుగాక! శ్రీభక్త్యాధికారులు ఈ తాలూకాలో 60 గ్రామములకు రివిన్యూ పన్నుకనులు చేయుట ఆచుటచేసినారు. కాని ఈ తాలూకాలో సూత్రం జైము నివారణకొరకు పనులెట్టివి ప్రారంభించలేదు. అధికారుల కింకను జైముపీడితుల దీనాలసములు చేసినవడలేదు. బోయి.

పవిత్రమైన పండుగలో ఆరెస్తులు

కలెక్టరు, మార్చి 21:- పవిత్రమైన పండుగకు తడవార జరుగవలసిన విధివలె ఆ త్రిత కలెక్టరులో నేను అగ్రమువర్ధులై 159 మంది మనజాతి ఆరెస్తు చేయబడిరి. వీరు రాళ్లును మట్టిని బుండను రంగునిట్టి ప్రక్కబోవు చున్నవారిమీదను ప్రాముకాయలమీదను వేయుమండింట్లు చాలమంది పోలీసువారు రాగా వారినినూడ అట్టే చేసిరి. ఆరెస్తుచేయబడినవారు ఆ పండుగలో అట్టి తపాసాను చేయుట అమ కలవాటిని చెప్పిరి. (ఆ ప్రెస్)

జాతక ఫలములు

ఇదివరలో తామనే దైవజ్ఞ కోరములను వ్రాసిగాని ముఖస్తా చూచిగాని మీ బాకములు వ్రాయించియుండురు. స్వప్నసామ్యములెక్క చేయక మాను ఒకసారి వ్రాసిన మామయ్యకము మీకే తెలియను. తమబాకక ప్రకణముయొక్క సకలముగాని వట్టితేది, జనంకాల ఘడియలు (లేక) గంటలుగాని యిదిలేనవారు మాకు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము కనుక్కు పంపించి బాతజనియామము, స్వభావము, సంతానము, కలెక్టరు, భాగ్యము, ఉద్యోగము, లాభము మొదలగు 25 సంవత్సరముల కార్యక్రమముగా వ్రాయుటకు రు 1-4-0 నున్న నెలలవారిగా 2000 ఫలములకు రు 1-0-0 నున్న సుపూర్ణ బాతకమునకు రు 6-0-0 అగును. ముందు రు 2-0-0 ఆద్యావ్యంకవలెను. కావలసినవారికి వీ. పి. గా బంపెదము.

శ్రీశంకరజ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం,

కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరి జిల్లా,

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

పతనాలయము

మార్చి 20 :— ఈ యూరియందలి “కె. గొబ్బాకొత్తపూడి గొర్రూప్” క్రైస్తవులు మంచిదశతోను కొనసాగి పనిచేయుచున్నదనట కంతయు శాసనంబు ముగియవచ్చును. పతనాలయముందు భవన మింకను అసంపూర్ణ కట్టబడియుండుటచే కొంతకాలమునా నొకవిటి నేర్పాటుచేసి ఆనాడు పూర్తిచేయు నియమించుకొనియు వారిలోవారికి పొత్తు నడవక కాబయ్యాప నము జేయుటకు దెలియుచున్నది కాని, నాకమిటి నా రికనై (వయస్సువడి నీధర్మ కార్యమును పూర్తిచేసెదను గాక,

ఖద్దరు ప్రార్థన

అనుకొన్న ట్టియూర కొలదిదినముల క్రితమే నుమాదు ప్రభువందల రూపాయల విజయంబు ఖాదీప్రయత్నంతో నొక కొట్టును స్థాపించిరిగాని, అత్యధి ప్రభాకర్ననీయమగు బహిరంగ ప్రదేశమున ఏయింటియందో బెట్టక, నీయూరి ఇందలి మారు మూలనుండు బ్రాహ్మణవిధిచాని ఏడియందో యుంచుటచే నీ యింటము సరస ముట గాని మరితాలూకా ప్రబలముగాని తెలియక నీయూరి గాన, స్థానక మహాకము లీవిషయమును గమనించి బహిరంగవిధియందుగాని కొంతకాలమిడివిధియందుగాని, స్థిరమకొట్టును స్థాపించి ప్రభాకర్ననీయమగుగాని, ఈ ప్రాంతములందు ఖద్దర ప్రచారము నిందిక జేయుదురు గాక.

కరుకరుబంగళాలో దొంగతనము

ఈయూరికి జమాబందీ తనిఖీగాను శివరాజుల్లా కరెక్టర్వారిమధ్యమధ్యయందే నుమాదొక చరమకొబ్బా లీయూరి రైలుస్టేషను సమీపమునయుండు ప్రయాణికుల బంగళాలోను దిగియుండిరి. 17-3-24 క తారీఖుకాత్రి పోలీసు జవానులు, దబేదారులు, బొట్టరులు, తోటి, తలారి మున్నగువారందఱు కాపలా గాయుచు బంగళా నకుకరించియుండిరి గాని, పాపము వీరు మరచి నిద్రపోవుటచేగాబోలె, వారల తనలో సాహసించి బంగళాలోన బ్రవేశించి నొక పెట్టె నెత్తుకొని నమీషముననె యుండు కాటకట్టన బతుకబట్టి అందుగల కొన్ని కాగితములు గట్టిపెట్టె, పచ్చకొకటే నాలుగు, వెన్నెళ్ళ చిందరవందరచేసి పెట్టె కాగితములు జగై రాల నట్లే విడచివేసిపోయిరి. మరుదిన ముదియము చూచునది పెట్టె తేలిపోవుటయు, కొంతమారున దొంగలించబడిన పెట్టె గన్నడుకుంటూ జూచి యెల్ల రాళ్ళుకొని మందిరి.

సామాన్యమగు మరియొక దొంగతనము

బెంగాలు కాగ్రూర్ రైలు మార్గములోని “గర్మద్ పూర్” రైలుస్టేషనునందలి యొక స్త్రీ నిడువురు పిన్నిలతో కలకత్తా మెయిలులో 12-3-24 క తారీఖు పగలు, ఇంటర్ స్టానుదబ్బావయం ప్రయాణము జేయుచు కొంతమారునయందు “మర్దాకోడు” రైలుస్టేషనులోని రేఖబంధువులతో గలసి, తిరుత్తనియందు (ఈయూరి) జరుగు నొకవివాదమునకు రావలది వచ్చుచుండగా, అతనువద్ద చాలినంతధనము వగైరానున్నదని గ్రహించియే, సాహసపరుడగు నొకవొంగ ఆ రైలుయందే ప్రయాణ మొనర్చుచు నాస్త్రియొక దుఃఖ తనపిల్లలతోనుండుటగాంచి, రైలుస్టేషను విడిచి వేగముగా బయటకువచ్చుచుండగానే, దొంగ తాను గూర్చొనియుండు దబ్బానుండి ప్రక్కన నమర్చి యుండుచెక్కలసాహాయముతో నవచి, ఆస్త్రియందు ఇకలొక క్లాసుదబ్బానుండుటచేకొని, అతిసాహసముతో అతనునలెసరించి అమెవద్దయండిన స్త్రీలబ్రతును బలవంతముగాలాగి క్రింద బారవైచి తానును వెంటనే రైలునుండి దూకి ఆప్రదేశము గొప్ప మార్కెట్టుమగుటకు టుంకుపెట్టుకొని పోవోయినాడు. ఆస్త్రి గల్లంతుజేయుచు బండిని నిలుపు గొలుసు లాగగా నుమా రయకది గజములదూరములో బండి నిలిచింది బండియందలి చా రాసంగతి విని శాసనదేశ ముడియు జూప్రమాచరట గాని దొంగ దొరకలేదు. దొంగలింపబడిన పెట్టె య 2100, మాధ్యమాల విజయంబు బంగారుగజా కరెన్సీకోట్లు గుండ్లవరకు.

ఖద్దరు ప్రచారము

చార్తాకాదుమండలమునకు నూతనపట్టణమగు నల్లూరి నుండి నొకగాంధీ భిక్షుడు 18-3-24 క తారీఖున నీ యూరికి వచ్చి నాటిసాయంత్రము వెలంజేరినాటి రైస్మిల్లవద్ద, ఖద్దర మహిమను గూర్చిన పాటలను మృగకాగంజకముగ పాడుచు ముగ్ధముగ చిన్నకోకకాగంజకము నీయును ఖద్దర ప్రచారము

కలసిలాభము, మధ్యపానబహిష్కారము, అస్పృశ్యతా దోషము, విగమకము, అను విషయములనుగూర్చి గంభీరముగ నుట్లాడిరి. వారి యుపన్యాసములను పాటలను ప్రజ లకేముట నిధులయందు గుంపులు గుంపులుగా నిలిచి విని యానందించిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి 24-వ తేదీ సోమవారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాల బా 1-కి ర 45-0-0	మొదలు 55-0-0	నలుగు	
లియ్యము బస్తాలు	మొదలు, మకు.		
కుసుమ తెనాలిబి ,, ప 45 గలవి	ర 18-0-0	14-0-0	
నెల్లూరిబి ,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0	
డిల్లీబి ,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0	
సువ్వులు ,,	,, 24-0-0	26-0-0	
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	ర 12-0-0	ర 18-4-0	
నెనగలు ,, డిటా	,, 8-12-0	9-4-0	
పెగలు ,, డిటా	,, 11-8-0	12-8-0	
మినుములు ,, డిటా	,, 12-8-0	18-12-0	
ఉలము ర 164 ,,	,, 7-8-0	8-0-0	
(3) నూనె వస్తువులు			
సువ్వులు నూనె బా 1-కి	ర 175-0-0	180-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము ,,	,, 55-0-0	58-0-0	
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 140	మిషకానూనె 137		
అమడము నూనె బా 1-కి	ర 160-0-0	162-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	ర 175-0-0		
మారపసుపు ,,	ర 150-0-0		
మిరపకాయలు (గుంటూరిబి)బా 1-కి	ర 70-0-0	105-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి ర 45,	50		
కాకనాస్తి పాయకట్టు ,,	ర 60, 70		
బెల్లము బా 1-కి	ర 50-0-0	65-0-0	
చింతపండు బా 1-కి	ర 26-0-0	42-0-0	
(5) ఇనుము			
పట్టాలు రఖం బా 1-కి	ర 80-0-0	82-0-0	
చవరం ,,	80-0-0	88-0-0	
రవుండు ,,	81-0-0	89-0-0	
(6) లోహములు			
వెండి 100 తులంకు	ర 78-0-0	83-0-0	
బంగారము, తులము 1-కి	ర 26-2-0	26-8-0	
నవరసు 1-కి		16-8-6	
ఇత్తడి బా 1-కి	ర 800-0-0	805-0-0	
తాగి డిటా	ర 840-0-0	860-0-0	
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	ర 57-0-0	57-4-0	
(7) రంగులు ఆవిజరైను			
ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	ర 95-0-0	100-0-0	
తొట్టి కృష్ణము	డిటా		

అదృష్టమగు డిటెక్టివునవల ఆంధ్రదేశమున నిట్టినవల యిదివరకు వెలువడలేదు. నిత్రపట శోభితము. క్యాలికోబైండు. 274 పుటలు. వెల ర 1-8-0.

ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము. కాకినాడ.

శ్రీ మహాపాధ్యాయ వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే రచించబడిన “ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈరాజోపు 15 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున 1924 బెజవాడలో జరుగును

హాలువివరము కొలదిదినములలో ప్రకటి. తును. శ్రీకృష్ణకల్యాణవారు మాకే మొత్తముమీద యన్నజ్ఞ నొసంగిరి. శ్రీ శాస్త్రులవారినికూడ నట్లే మా కన్నజ్ఞ నెసంగ వేడియుంటిమి. దరఖాస్తులు రుసుము సహితముగ మార్చి 31 వ తేదీ లోపుగ చేరవచ్చును. ప్రతిసమాజమువారును వారి దృక్పథముల మహనీయులుగ నున్నవారిని మువ్వనను పేర్కొనన వారందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు తృప్తి కరముగ పరిష్కాధికారుల నెన్నుకొందుము. దయ యుంచి త్వరలో తెలియచేయుడు. పతక కంకణాదులు తయారగుచున్నవి. మూడు సమాజములు వచ్చినను వందెమును సాగింతుము. ఇతర విషయములు మాకు తెలియజేసిన సాధ్యమైనంతవరకు అనుకూలించునట్లు నిబంధనల నిర్ణీతము.

వి. లక్ష్మీకాంతం, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

‘భృగు’ జ్యోతిష పరిశోధకమండలి రాజమండ్రి

జ్యోతిషము నమ్మకము లేని యాళ్ళా లమున భారతకా శ్రుతపరమధర్మముల దైవజ్ఞకొరవణులచే స్థాపించబడి ప్రజలకు ఈశాస్త్రమున సమీక్షకలుగునట్లు కాశ్రుతిత్యాచర్య చేసిభారత ఫలములను ఋషిపురగ వ్రాయుటకు ఈమండలివారి సుస్థిరై యున్నవారు.

జాతకమండలి యోగములు 2 సం॥ భవిష్యత్తు 1-0-0. సంపూర్ణ జాతకము అశేషసిద్ధాంతగణితముతో 15-0-0.

పుట్టినతేదీ గడియలు స్థలము లేక చక్రము పంపవలయును. పృచ్ఛకులకు ఉండుశంకలకు జవాబు వ్రాయబడును.

వింజమూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి బి.వ దైవజ్ఞులు.

“ఎమటా” పరికలు

బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.

క్రింద పడిన వగులనే వగుల దూ పూచీ నిచ్చెదము. వివరములకు ఈ విషయ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళమున్నగునది లేకయే సంక త్వర ఫలితములను క్యాలెండరు రీతింగుతో సహా యెన్నికంక త్వరముల కై:ను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్రమలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు వ్యాధికళావము తో మీ మీ భారతములను మీరే వ్రాసికొనగలరే, ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల ర 2-0-0, వలయుచో భారతమును సరసమైనధరకు పంపబడును.

గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖిరిగోట, విశాఖపట్నం.

అమృతాంజనము

అన్ని నొవలకు దివ్యమృతము
ప్రతిపాపులోదారకును

బలహీనము, వశముల బలహీనము

రక్త హామి

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

నిరపున ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపడియు, 50,000 వైద్యులవివక్షతోనియు నాదు, డిస్కెన్స్, పారిస్
అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చిహ్నము.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతస్వక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య వైద్యులచే పండితులు వారి లోకమునాట కన్పరించుటలు:—ఈ దివ్యమృతము మిక్కిలి
విలసదైకకన్పరి, మంతమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది.
ఇంత విలువగల ఔషధములేదనివారు మొదలు భౌగోళికములు వంతు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రములు
గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది, 6 బు 1-4-0. పా.కింబి. పోట్టెబుచ్చుచేరు. బిడ్డలు
మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ
తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృష్యతాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొ
దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామరూపమువంటిది. వైద్యులును మధుర్యులయేగాక మంచిర కృత్రిమి, అద్భుత
మైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగములకలెలము:—కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు క్యాకులము, విడవని తలనొప్పి,
మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కఠో, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

జ్వరహరికరిణి:—ఎట్టిరక్తము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

కాకేకాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లు కారుట, మనక గాయముడుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మామరుగును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమత్యధికము. దీనినిజను బికసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య వైద్యులచే పండితులు వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమృతగ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు తేబులోనిముద్రనది)	1	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల	...	0	8	0
సత్యవత్యుపాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొదలు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 సతీకా ఆంధ్రోద్యమచిత్రము	...	0	12	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధర్మశాస్త్రములు,	...	0	4	0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.
బొమ్మ భర్తులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

అందరును వాడతగిన
మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రలు
బీటివాడుటచే ఆనందము, అంజను, ఆరోగ్యము మొ
దలగునవి గృహిణులు, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలో
నైనా మంచిగుణము నిచ్చును 4 బు గల బుడ్డి 1-కి ధర 1
పైబిల్వ్య కాంబిసికారు వ్రాసిన ఈ దివియు గా మునుగును.
7 జవైవ్య నారాయణజీ కేశవజీ
27 చెన్నై మార్కెట్, ను. గాము.

మో ఆజీర నివారిణి

పులితేపును, అజీర్ణము మొదలగు నవి
కొద్దికాలము నుండియు, లేక ఒకమాత్రమునుండి
డియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని
తప్పక కుదురును. మంచిజ్వర శక్తిని, ఆకలిని కలిగిం
చును. పిత్తము, మలబద్ధము మున్నగువాటిని
రూపుమాపును. ఔషధమును సేవించుటకు మిక్కిలి
రుదిగా నుండును. ఆజీర్ణవ్యాధిలవారు ప్రతి
యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు
ఫలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/-
కావలసినవారు ఈదిగువ విలసమును అర్జునుల వంశవలె మును.

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్,
3361 తపాలవెట్టె నెం. 166.
323, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చాకులు-తొలములు
మంకలికత్తులు.
ఇంకాపాడవలసే వేయబడినవి. తెలుగు
ఇంటిలో ధరలకాకులారాను ప్రాయము.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమి బజ్జీ
కట్టె అండ్ లాక్ మేకప్స్ etc.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
పెన్సిల్ వాఫ్ ఆఫ్ డెస్: "ఇండస్ట్రి" పెద్దాపురం

వెండికి బంగారు బహుమానము

లాటరీ లేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గములేదు

మో నము లేదు
వదైన రాకపోవులేదు

వగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 32 ఆకలికొనిన మూత్రలను
కొనును. బలహీనము, అజీర్ణము, మానస కారీ సంబంధమైన
వ్యాధులన్నియు కటాపంచలై పోవును. దానిని ఉపయోగించిన
వారు "దానియొక్క విలక బంగారమునకు" సమానమని
తెలుపుచున్నాడు.
పూర్తి కాకులారాను ప్రాయము.
ఆలంక నిగ్రహ ఔషధశాల, 26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.